

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ljubljana je včeraj spregovorila:

100.000 ljudi
na shodu dr. Stojadinovića in dr. Korošca

Shod je bil v kinodvorani hotela Union — Po shodu so se predstavniki vlade odpeljali k otvoritvi nove železniške proge Sevnica — Tržišče

Ljubljana, 7. decembra. AA. Kakor je bilo že napovedano, bo jutri v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje JRZ, ki mu bosta prisostvovala in na njem govorila tudi predsednik vlade dr. Stojadinović in notranji minister dr. Anton Korošec. Za to veliko manifestacijsko zborovanje JRZ vlada v vsej Sloveniji ogromno zanimanje. Iz vseh krajev Slovenije so se prijavila množična zborovanja, da se udeležijo zborovanja. Krajne organizacije JRZ pa bodo poslale na to zborovanje samo po enega ali po dva zastopnika iz vsakega kraja, ker Ljubljana v času teh deževnih in hladnih dni ne razpolaga s tako veliko dvorano, da bi vanjo lahko šlo več ljudi. Ti zastopniki bodo po vrnitvi v svoje kraje obvestili vse pristaje JRZ, kako je bilo na tem manifestacijskem zborovanju v Ljubljani.

Kakor se je moglo razbrati iz dnevnega časopisa, so bila na področju vse Slovenije množična zborovanja JRZ in konferenca JRZ, na katerih so govorili notranji minister dr. Anton Korošec, ministri brez listnice dr. Miha Krek in drugi ugledni zastopniki JRZ in kandidati iz dravske banovine. Na vseh teh konferencah je ljudstvo v ogromnem številu manifestiralo svoje navdušenje za JRZ in njen program, ki ga bo 11. decembra odobrilo s plebiscitom. Prav tako so vse organizacije JRZ v Ljubljani imele volilna zborovanja in konference, na katerih je meščanstvo soglasno odobraval program JRZ in delo njegovih voditeljev tako na polju notranje kakor tudi na polju zunanje politike. Pri delu teh organizacij so zelo mnogo sodelovali podpredsednik krajevnega odbora JRZ v Ljubljani ljubljanski župan dr. Adlešič, ter poslanski kandidati JRZ za mesto Ljubljano, dr. Adolf Golja, Peter Mašič in Karol Kavka.

Na jutrišnjem manifestacijskem zborovanju v Ljubljani bodo sodelovale vse organizacije pri sprejemu uglednih gostov. Zborovanje bo v veliki kinodvorani hotela Union. Ker more ta dvorana sprejeti skupne z balkonom vred vsega okoli 4 do 5 tisoč ljudi, bodo zastopniki iz raznih krajev in član posameznih organizacij morali ostati v drugih dvoranah hotela Uniona, v katerih bodo nameščeni zvočniki, preko katerih bodo prenašali govore predsednika vlade dr. Stojadinovića in notranjega ministra dr. Antona Korošca. Zvočniki bodo postavjeni tudi po bližnjih ulicah, da bi množično ljudstvo iz Ljubljane in okolice moglo slišati govornike. Na tem veličastnem zborovanju JRZ bodo zastopstva iz okrajev Ljubljana, Ljubljana-okolica, Skofja Loka, Kranj, Litija, Kočevje in Logatec, ki so se za to zborovanje že prijavila, izredno veliko število zastopnikov pa se je prijavilo tudi iz Maribora, Zidanega mosta, Celja, Črnomlja, Novega mesta in drugih mest s področja dravske banovine. Pričakuje se rekordna udeležba meščanstva in podeželskega ljudstva, ki je že danes začelo v velikih skupinah prihajati v Ljubljano. Semkaj je prispelo danes tudi večje število tujih in domačih častnikov. Pričakujejo, da bo ponoči prišla še druga skupina zastopnikov raznih časopisov. Po vsem tem se more oceniti veliko zanimanje javnosti za jutrišnja govora predsednika vlade dr. Stojadinovića in ministra dr. Korošca. Vsa dosedanja zborovanja in konference JRZ, ki so bila po mestih, so pokazala, da je vsa Slovenija kompaktno in v istem duhu in da bo vse slovensko ljudstvo na dan volitev pokazalo svojo pripadnost JRZ in odobrilo njeno delo in program.

Predsednik vlade dr. Stojadinović bo prispel v Ljubljano jutri zjutraj ob 8.45. Na kolodvoru mu bodo priredili svečan sprejem. Pri sprejemu bodo poleg drugih tudi notranji minister dr. Anton Korošec, ministri dr. Miha Krek, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, predstavniki raznih društev in korporacij, mladina in člani JRZ ter ostalo meščanstvo. V spremstvu predsednika vlade bo prispelo nekaj njegovih najbližjih sodelavcev. Po sprejemu na kolodvoru se bo predsednik vlade odpeljal z ministrom dr. Korošcem in ostalim spremstvom z avtomobilom skozi mesto do hotela Union, kjer se bo udeležil velikega manifestacijskega zborovanja. Po zborovanju bosta dr. Stojadinović in dr. Korošec v spremstvu ostalih odličnih oseb-

nosti, odpotovala v Sevnico, kjer bodo jutri spustili v promet novo železniško progo Sevnica-Tržišče, ki je bila kakor znano, zgrajena za časa vlade dr. Milana Stojadinovića. Ta proga je nenavadno velikega pomena za ta kraj. Pri otvoritvi proge bo prirejena velika svečanost, pri kateri bo sodelovala ogromna množica ljudstva iz vseh krajev.

Ljubljana, 7. decembra. AA. Danes ob 8.25 je prispel v Ljubljano notranji minister dr. Anton Korošec v spremstvu svojega šefa kabineta g. Jovanovića. Dr. Korošec se je pripeljal v Ljubljano, da otvorijo jutrišnje manifestacijsko zborovanje JRZ, na katerem bo imel tudi važen političen govor. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. To svoje bivanje v Ljubljani je minister dr. Anton Korošec izkoristil v ta namen, da obišče svoj volilni okraj Ljubljana. Ob 19. je odpotoval v Sostro, občina Dobrunje, da priredi pred tamkajšnjimi pristajši JRZ volilno konferenco. Tja se je odpeljal v spremstvu bana dravske banovine dr. Marka Natlačenca. Za ministrom dr. Korošcem sta na tej konferenci govorila kandidata za okraj Ljubljana-okolica dr. Miloš Stare in Rudolf Smersu.

Ljubljana, 8. decembra. AA. Za današnje manifestacijsko zborovanje JRZ v Ljubljani, katerega so se udeležili tudi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec, finančni minister dr. Dušan Letica in ministri brez listnice dr. Miha Krek, je vladna zadnja delo veliko zanimanje. Pristajši JRZ iz Ljubljane so se že na vse zgodaj zjutraj zbirali na zbirališčih, odkoder so pod jugoslovenskimi zastavami krenili proti hotelu Union, kjer so se razvrstili na določenih mestih. Vse ulice okoli hotela so bile prepolne pristaje JRZ. Od Uniona pa vse do postaje so se vili na obeh straneh špalirji, veliki trg pred kolodvorom pa je bil tudi do kraja poln meščanstva in pristaje JRZ, ki so prišli tja z državnimi zastavami.

Že takoj po osmi uri so se začele zbirati na peronu železniške postaje ugledne osebnosti, ki so se udeležile sprejema predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića. Mladina JRZ ter dekleta v narodnih nošah so naredile na peronu špalir od vagona, s katerim se je pripeljal predsednik vlade, do izhoda na kolodvor. Na peronu so bili med drugimi tudi ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, podban dr. Majcen, predsednik ljubljanske občine dr. Adlešič z občinskimi svetniki, poveljnik dravske divizijske oblasti general Lukić z majorjem Radičevićem, zastopnik ljubljanske škofa dr. Gregorja Rožmana kanonik Kinar, zatem poveljnik dravskega orožniškega polka Barle, predsednik apelcijskega sodišča Vladimir Golja, rektor ljubljanske univerze dr. Kušej, ravnatelj ljubljanskega železniškega ravnateljstva inž. Kavčič s pomočnikom Hojsom, vsi načelniki pri banski upravi, ravnatelj pošte Vagaja, predsednik banovinske hranilnice industrijskega Avsenik, ravnatelj hranilnice Ceč, član banovinskega odbora JRZ Azman, okrajna kandidata za okraj Ljubljana-okolica g. Miloš Stare in Rudolf Smersu, zastopnika državnega pravništva g. Vidmar in Koželj, ministri v pokolu in senator Hribar, predsednik slov. akademije znanosti in umetnosti dr. Ušeničnik, ravnatelj fin. dir. Sedlar, starešina okrajnega sodišča Jerman z okrajnim sodnikom Kokaljem in Sašljom, ravnatelj higijskega zavoda Pirc, upravnik ljubljani, gledališča Oton Zupančič, podpredsednik apelcijskega sodišča Mastnak, ravnatelj ljubljanske opere Polić, ravnatelj podružnice Hipotekarne banke Bajac, ravnatelj filijale PAB Povh, načelnik državne statistike Andrejka, predsednik okrajnega sodišča Keršič, upravnik policije Hacin, ravnatelj jadranske podunavske banke Zironski, poslanski kandidat za kranjski okraj Brodar, predsednik krajevnih organizacij mladine JRZ inž. Sodja, tajnik banovinskega odbora mladine JRZ češnovar in mnogo drugih uglednih oseb. V imenu predsedništva mladine JRZ iz Beograda so se sprejema udeležili predsednik glavnega odbora JRZ g. Pirc in prvi podpredsednik Marjanovič. Prav tako je sprejemu prisostvoval tudi predsednik glavnega odbora akademski mladine Dušan Janković.

Ob 8.40 se je pripeljal z avtomobilom na železniško postajo notranji minister dr.

Anton Korošec. Pozdravili so ga ban dr. Marko Natlačen, poveljnik divizije general Lukić, predsednik občine dr. Adlešič ter upravnik policije Hacin. Minister dr. Korošec se je rokoval z navzočimi ter se z njimi razgovarjal do prihoda vlada. S katerim se je pripeljal predsednik vlade dr. Milan Stojadinović Ob 9.18 je privozil na ljubljansko postajo vlak z dr. Milanom Stojadinovićem. Poštna godba je zaigrala koračnico, vsi navzoči pa so navdušeno vzklikali Zivel predsednik vlade! Zivel dr. Stojadinović! Predsednik vlade je očividno dobro razpoloženo stopil iz salonskega voza v spremstvu finančnega ministra dr. Dušana Letice in ministra dr. Kreka ter šefov svojih kabinetov g. Protiča in Markovića. Dr. Stojadinovića so pozdravili ter mu zaželeli dobrodoščilo minister dr. Anton Korošec, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič in predsednik banovinskega odbora mladine JRZ g. Smersu. Predsednik vlade se je rokoval z vsemi navzočimi, zatem pa mu je mala Mija Velikonja izročila lep soplek cvetja. Istočasno je Ivanka Velikonja poklonila soplek cvetja ministru dr. Antonu Korošcu. Skozi špalir narodnih noš je šel dr. Stojadinović v spremstvu dr. Korošca, dr. Letice, dr. Kreka, bana dr. Natlačenca in ostalih oseb do izhoda, kjer ga je na trgu pred kolodvorom navdušeno pozdravila zbrana množica ljudstva. Predsednik vlade je odzdravil množično ljudstvo in se vsedel v avtomobil skupno z banom dr. Natlačenom. Z drugim avtomobilom sta se vozila ministri dr. Korošec in dr. Letica, a s tretjim ministri dr. Miha Krek in šefa kabinetov Protič in Markovič. Ogromna množica, ki je bila zbrana na trgu pred postajo je navdušeno vzklikala dr. Stojadinoviću, dr. Korošču in ostalim uglednim osebnostim.

Kakor je bilo sporočeno, je bilo veliko manifestacijsko zborovanje JRZ v Ljubljani napovedano za popoldne ob devetih v prostorni kinodvorani hotela Union. Že ob osmih je bila ta dvorana do kraja polna zastopnikov in članov JRZ z vsega področja dravske banovine. Polni so bili tudi balkoni, prav tako pa tudi vsi prostori pred hotelom in v sosednjih ulicah. Od železniške postaje pa do hotela Union so se vili gosti špalirji mladeničev in mladenk ter ostalega občinstva. Sprejema se je udeležilo 100.000 ljudi.

Kinodvorana je bila lepo okrašena z državnimi zastavami in zelenjem. Na pročelju dvorane na odru je bila postavljena dolga miza, pregrnjena s težkim rdečim plišem in okrašena z grbom JRZ. Zadaj za mizo, za katero so nekaj trenutkov pozneje sedeli najvišji zastopniki JRZ, je bilo okoli 100 deklet v živopisnih slovenskih narodnih nošah. Za njimi so stali mladeniči, ki so držali v rokah državne zastave. Še zadaj pa so se dvigali trije veliki mlaji okrašeni s tribarvnimi ter znaki, ki so simbolično prikazovali slovenske gospodarske panoge. Na drugi strani, na balkonu, je bila godba društva Sloja z dirigentom g. Svetlom. Od osmih dalje je igrala ta godba ter žela navdušeno aplavz. Na sporedu je imela slovenski narodni pot-puri.

Ob 9.30 je prišel v dvorano predsednik vlade dr. Milan Stojadinović v spremstvu ostalih ministrov ter uglednih drugih oseb. Godba je zaigrala državno himno, ki so jo navzoči stoji poslušali, nato pa navdušeno vzklikali: Naj živi kralju! Predsednik vlade je šel po dvorani skozi gost špalir mladine JRZ, ki je stala v vrsti od vhoda v dvorano pa do drugega konca, kjer je bil govorniški oder. Aplavz je trajal nekaj minut. Dekleta, ki so stala na balkonih ter prostrane dvorane, so obsule z dežjem cvetja predsednika dr. Stojadinovića in ministra dr. Korošca, ko sta šla

skozi gost špalir na oder ter nosila v rokah šopka cvetja. Zatem se je predsednik vlade vsedel na častno mesto, zraven njega na desno dr. Anton Korošec, dr. Dušan Letica ban dr. Marko Natlačen, na drugi strani pa minister dr. Krek, župan dr. Adlešič in šefa kabinetov g. Protič in Markovič. Poleg njih so bili za mizo predsednik glavnega odbora mladine JRZ g. Pirc, podpredsednik Marjanovič, predsednik glavnega odbora akademski mladine g. Jankovič, prof. Karel Dermastja in številne druge ugledne osebnosti. V prvih vrstah v dvorani je bila zbrana elita Slovenije. Tu je bilo tudi mnogo uglednih ljubljanskih kulturalnih, javnih, prosvetnih in gospodarskih delavcev, bili pa so zbrani tudi zastopniki vseh kulturnih, prosvetnih, humanitarnih, vitezkih in sportskih združenj. V prvi vrsti je sedel tudi predsednik jugoslovenskega rotari-kluba za dravski distrikt dr. Slokar ter senator Ivan Hribar. Ko se je navdušenje poleglo, je spregovoril notranji minister dr. Anton Korošec, ki je dejal tole: Kot predsednik banovinskega odbora JRZ otvarjam današnje zborovanje ob navzočnosti predsednika vlade dr. Stojadinovića, finančnega ministra dr. Letice, ministra dr. Kreka, bana dr. Marka Natlačenca ter vseh vas, in prosim predsednika občine, da vodi to zborovanje.

Besede dr. Antona Korošca so navzočni sprejeli z dolgotrajnim vzklikom. Zatem je spregovoril ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, ki je imel tale govor:

Gospod predsednik ministrskega sveta! Gospodje ministri! V imenu mesta Ljubljane in mestne organizacije JRZ izražam naše srčno veselje in radost, da ste danes počastili Ljubljano s svojim obiskom kot nosilec državne liste JRZ; tembolj ko prihajate k nam na zadnjo in veliko manifestacijo našega naroda za vaše ideje pred velikim odločilnim dnem in dajete s tem našemu zborovanju in našemu mestu poseben poudarek; tembolj, ko prihajate k nam z edinim resničnim voditeljem vseh Slovencev, s častnim članom mesta Ljubljane, z ministrom notranjih poslov, z našim dr. Antonom Korošcem. Videli ste že in zopet vidite našo mladino, naše fante in može in ste se prepričali, da vse to navdušenje vre k vam iz src, polnih neomahljivega zaupanja v vaše poslanstvo, iz src, polnih trdne vere v vašo zmago.

Gospod predsednik! Bela Ljubljana vas pozdravlja kot tretja prestolnica države in kot glavno mesto Slovenije, ker prihajate med nas kot nosilec državne liste JRZ in kot nosilec tiste velike ideje, ki je državo pripeljala iz težkih časov bede in trpljenja, krivice, nasilja in ponižanja. Celotujcem se je smilil naš narod, ko so iz naše prelope, z vsemi zakladi bogato obdarovane države brezvestni oblastniki in sebični nasilneži izgnali pravico, poteptali zakon, ponižali poštenje in vklebili Jugoslavijo v težje verige, kot jih je jugoslovenski narod nosil v turškem robstvu ter okovali v še tesnejše okove, nego je bilo črnomurmo železje, ki smo ga razbili s svojimi rok pred 20 leti pod vodstvom našega dr. Antona Korošca in se osvobodili vseh spon na veke z zedinjenjem. Najtežje smo občutili pezo in grenkobo teh težkih časov tu, na skrajnem zapadu Jugoslavije, stisnjeni med dva močnata naroda bujne in odločne ekspanzivne sile. Obupavali smo, vedoč, da taka Jugoslavija, kakršno so napravili nasilneži prejšnjega režima, ne more biti močna, ne more imeti ne ugleda, ne kredita, ne simpatij in prijateljev; toda nikdar nismo obupali, ker smo čutili v svojih dušah in svojih srcih, da naš dr. Korošec še živi in bdi nad našo usodo, četudi iz Vrnjačke Banje, Tuzle in Hvara, da nas s svojimi prijatelji drugje pripelje k svobodi. In zgodilo se je na kresni dan pred 3 leti, da je vstala naša vlada in pod našim pogumnim vodstvom visoko dvignila prapor reda in zakona, vili obupanemu narodu nove vere in poguma, izmučenemu državi pa moči za nov razmah in polet. Slovenija je največje trpela in najbolj hrepčela po rešitvi; zato se vas je takoj iskreno oklenila in zato vas danes tako iskreno pozdravlja, ker vidi v vas značnica reda in zakonitosti, nosilca pravice in svobode. Danes spet smemo biti Slovenci, naši bratje so Hrvatje in Srbi, vsi smo pa zvesti državljani kraljevine Jugoslavije. Iskreno vas pozdravlja naš delavec, ki ste mu uredili mezde in zavarovali njegovo

vo starost in onemoglost pred skrbjo in pomanjkanjem. Odprli ste zatvornice milijardam, da so se razile na vse strani države. Puste pokrajine so oživele, vzkliko je povsod novo življenje na vseh krajih in koncih delamo in povsod spet cvete pridonost, povsod spet raste kruh. Iskreno vas pozdravlja naš kmet. Zadolžene ste rešili moreh škri in ohranili njihove domačije. Oživeli ste zamrle zadruge in ustvarili nove temelje za napredek kmetijstva. Z dobrimi trgovskimi pogodbami ste pridobili veljavno znojem in žuljem kmetijskih rok in dvignili ceno pridelkom. Odprli ste zopet ljudske domove, prosvetno in ustvarili podlago za obnovo in duhovni napredek našega naroda. Iskreno vas pozdravlja naš meščan, obrtnik in trgovec, ki so se mu z dvigom delavskega in kmetijskega stanu zopet odprli viri blagostanja. Javni in privatni nameščenci pa se tudi zavedajo, da je naša vlada razila blagoslov dela, reda in zakonitosti po vseh pokrajinah v neposredno in posredno korist vsem slojem, da se spet naglo dvigamo k časom, ko bodo plodovi naše tvornosti in delavnosti harmonično ustvarjali enako dobre razmere vsem stanovom in vsem poklicem.

Vaša vlada je naglo razgibala vse naše gospodarsko življenje, ki z novimi močmi spet hiti, da podjetno dohiti vse zamujeno in naglo začne vse rane, ki nam jih je vsekal prejšnji režim. Prav danes se nam prične izpolnjevati najbolj vroča želja po zvezi s sinjim Jadranom, ko bo nosilec državne liste JRZ dr. Milan Stojadinović z našim voditeljem ljubljanskim kandidatom dr. Korošcem izročil prometu novo železnico Sevnica—St. Janž, da nato v najkrajšem času zgradimo nadaljevanje železniške zveze z morjem Črnomelj—Vrbovsko; na drugi strani pa Jadransko cesto, da bo našo mesto prav kmalu zvezano tesno z morjem in vsemi mejami in vso Jugoslavijo. In vedno bolj pogosti tuji se radi vračajo k nam ter v Ljubljani s spoštovanjem ugotavljajo najvažnejša obsežna duhovnega središča visokega kulturnega naroda. Kajti naša vlada nam je dala važne pridobitve kulturnega napredka; glasbeno akademijo, vseučiliško knjižnico, nova poslopja za vseučiliške in druge zavode, počastila pa nas je tudi s slovensko akademijo znanosti in umetnosti, da Slovenci enakovredni tudi na duhovnem polju tekmujejo s najkulturnejšimi in najmočnejšimi narodi. Vi in naša vlada pa ste pokazali tudi globoko srčno kulturo, dobroto in človekoljubnost in osrečili najbednejše med zapuščenimi, najrevnejše med vrednimi, ko ste se usmili 94.000 vojnih invalidov, vdov in sirot vojnih žrtev. Tako ste izbrisali solze žrtev zadnjih vojn in si pridobili njihovo hvaležnost in ljubezen.

Pred kratkim je šla zopet vihra nove vojne nevarnosti po Evropi. Naše matere in žene so molile naj Bog odvrne šibo božjo od naših krajev. Tudi najpogumnejši so trepetali za usodo našega naroda. Naš pogled je begal proti prestolnici nad Savo in Dunavom ter prošil pomoči pred poginom slovenskega imena. In glejte naš zunanji minister dr. Milan Stojadinović in naš notranji minister dr. Anton Korošec sta dr. žala roko nad genijem Jugoslavije; tedaj smo mi, vsa država in ves svet spoznali prava izvršila oporoke kralja Mučenika, Viteškega kralja Aleksandra I. Zedintelja. Vidva sta nam očuvala Jugoslavijo! Vidva sta nam obvarovala in rešila Slovenijo! Zato tudi naše matere in sestre in neveste gledajo na vas z globoko hvaležnostjo in vdanim zaupanjem in se bodo z ljubeznijo, ki jo zmoro le žena in mati, tudi zavemale za vašo zmago.

Zato bomo proslavili 20-letnico kraljevine Jugoslavije najbolj veličastno in najmočnejše v nedolgo dne 11. decembra, ko bomo možato in složno oddali svoje glasove za državno listo JRZ in s tem izkazali svojo najglobljo hvaležnost in vdanost od vsega sveta občudovanima in spoštovanima državnikoma dr. Milanu Stojadinoviću in dr. Antonu Korošču. Naj živi dr. Milan Stojadinović! Bog živi dr. Antona Korošca! Naj živi in raste JRZ! Zivela kraljevina Jugoslavija!

Ze prve županove besede so se izgubile v dolgotrajnem in navdušenem vzklikanju dr. Stojadinovića, dr. Korošcu in JRZ. Ko je dr. Adlešič po kratkem govoru, v katerem je poudaril pomembnost današnjega zborovanja v Ljubljani podal besedo predsedniku kr. vlade, se je dvignil in dvorani silen vihar navdušenja. Odobravanje in gromovito vzklikanje je trajalo nekoliko minut. Nenehno so se slišali vzkliki: Zivel dr. Korošec, Zivel dr. Stojadinović. Ko je predsednik vlade in predsednik JRZ dr. Milan Stojadinović povzel besedo, so se navdušene manifestacije spet ponovile. Nato je imel dr. Stojadinović govor, ki so ga prebivalci z navdušenim vzklikanjem in odobravanjem prekinili:

Brzajavna poročila
»Slovenskega Naroda«
so danes na peti strani

ČITAJTE
širite
na ročajte
»Slovenski Narod«!

Govor predsednika vlade na shodu v Ljubljani

Dragi bratje in prijatelji! Ista misel nas je zbrala danes na ta prekrasni tabor v Ljubljani. Slovenija je bila zmerom, kadar je šlo za narodne koristi vsa zbrana. Slovenija je dila in stebela naše države. Zemlja lepote, kulture in večno žive narodne zavesti. (Navdušeni vzkliki Zivel dr. Stojadinovića Zivel dr. Korošec Silno odobravanje.) Tuji oblastniki niso nikdar mogli potlačiti v vseh stoletjih te zavesti. Pod vlado veliko močnejših oblastnikov in na križišču kulture premočnih narodov ste vi ohranili svojo nacionalno zavest in zgradili svojo kulturo narodu, ne da bi pri tem pozabili na misel o skupnosti z jugoslovanskimi brati v drugih pokrajinah. (Silno odobravanje.) Ta misel o skupnosti, ta misel o zedinjenju z drugimi svojimi brati južnimi Slovani se je rodila že tisti trenutek, ko se je pojavila prvkrat narodna zavest pri Slovencih. Vodnik, Slomšek, Vošnjak, Krek in Jeglič so bili prvi borci in apostoli te velike zamisli. (Burni vzkliki: Slava jim!) V času svetovne vojne so bili Slovenci v Avstriji prvi, ki so spravili na dnevi red vprašanje jugoslovanskega zedinjenja. (Odobravanje.) Janez Krek (Navdušeno vzklikanje Slava mu!) si je postavil za svojo življenjsko nalogo, ustvaritev velike jugoslovanske države. In ko so mnogi v urah težkih preizkušenj obupavali, je on že ustvarjal načrte za bodočnost ter o bodoči ureditvi Jugoslavije. Ko je proroško gledal v bodočnost, je govoril svojim prijateljem, da je treba najprej odstraniti vse tisto, kar bi utegnilo povzročiti razprtje. JANEZ KREK ni doživel, da bi videl ostvartitev svoje drage ideje jugoslovanskega zedinjenja, kakor je to govoril Umr! Je prav takrat, ko se je naša država šele porajala. Oporoko JANEZA KREKA je izpolnil naš veliki voditelj in moj dragi prijatelj ter sodelavec v delu za zgraditev Jugoslavije dr. ANTON KOROŠEC (predsednik vlade dr. Stojadinovića in dr. Korošec sta se objela). Dvorana se kar tresla od odobravanja in bučnih vzklikov. Vmes pa se slišijo navdušeni vzkliki Zivel naš voditelj! S svojo vlogo pri ustvarjanju Jugoslavije je dr. ANTON KOROŠEC še za časa svojega življenja vstopil v jugoslovansko zgodovino. On je bil tisti, ki je pred cesarsko vlado na Dunaju prebral deklaracijo in s katero Jugoslovanci zahtevajo svojo lastno državo (silno odobravanje). On je bil tisti, ki je sklical Narodno večje v Zagrebu (Silno odobravanje), z namenom, da pretrga vse vezi z Avstro-Ogrsko. Dvasetletni jubilej Jugoslavije je tudi njegov jubilej in jaz želim, da mu tukaj pred njegovimi zvestimi prijatelji čestitam za tej zasluženih proslavi (burno vzklikanje Zivel dr. Korošec! Zivel dr. Stojadinovića! Zivel dr. Stojadinovića in dr. Korošec!)

Dragi bratje Slovenci! Spomini na te dni naše velike preteklosti, pa obračajo naše misli na dolžnosti, ki nam jih narekujejo ostvartitev velikega dela. Naša naloga je ta, da izpolnimo oporoko tistih, ki so se za to državo borili, in ki so jo ustvarjali. »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda«, je naročil pokojni JANEZ EVANGELI, KREK v svojem političnem testamentu Jugoslovancem. »Vi vsi mislite le eno: Kako boste zedinjeni posvetili vse svoje sile, vse svoje sposobnosti, svojo ljubezen in vse svoje srce naši jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo in blaginjo.« Navdušeno odobravanje. In največji živi Slovenec dr. ANTON KOROŠEC. Vzkliki: Zivel! Je rekel takrat, ko se je ustvarjala ta država: »Ni je več sile, ki bi mogla ločiti Slovenca, Hrvata in Srba!« (Silno odobravanje.) To je dragi bratje, program, ki smo ga mi tudi dosedaj držali in s katerim stopamo 11. decembra na volitve. Mi smo svoj program pokazali z delom. Mi hočemo zgraditi to močno in napredno Jugoslavijo, za katero so se žrtvovali najboljši sinovi našega naroda. Mesto medsebojnih borb hočemo harmonijo in slog, namesto trenj in spopadov hočemo red in delo, namesto vojnih pustolovščin hočemo mi častni mir in prijateljstvo s sosedi. (Navdušeno in dolgotrajno vzklikanje in odobravanje. Vzkliki Zivel dr. Stojadinovića! Kakšen je program naših nasprotnikov? V tej stvari mi je odgovor težak, kajti naši nasprotniki (dol z njimi!) ali sploh nimajo nobenega programa, ali pa imajo tako pisanega in raznovrstnega (odobravanje in vzkliki Dol z njimi!), da je mogoče govoriti samo o nekoliko raznih programih, o federalističnih, o demokratskih, o socialističnih in o komunističnih. Odobravanje in dolgotrajno ploskanje. Nasproti tej bujni pisanosti Mačkove liste (odobravanje, ploskanje in vzkliki: Dol!) stojimo mi, lista naše vlade, z edinstvenim programom in zrelišči glede našega narodnega življenja, glede vodstva države, in kar je poglavitno z ogromno silo, s katero moremo ta program tudi izvršiti. Omenil bom samo eno točko. Mi imamo v svojem programu najširše samoupravo kot osnovo za ureditev našega notranjega življenja in javne uprave. (Burno vzklikanje Zivel dr. Stojadinovića!) Široka ljudska samouprava je tisti slovanški način vodstva ljudskih zadev, katerega so se posluževali v nedavni preteklosti pradedi vseh naš Jugoslovancev, tako Srbov, Hrvatov in Slovencev. Široka ljudska samouprava je tista zlata sredina, ki odlično varuje narodno in državno stvar, moč in njene koristi. Ona daje silno bogato podobo in širok samostojen delokrog samoupravnim enicam. Široka ljudska samouprava je naš ideal in mi smo prepričani, da bo kmalu ustvarjena ter bo zadovoljila i Srbe, i Hrvate i Slovence ter vse dele naše Jugoslavije. Mi varujemo Jugoslavijo in jugoslovansko naš vso, to da mi najostreje obsodimo tiste, ki so trgali in metali na grmade Cankarjeve himne o Sloveniji in Slovencstvu. Samo ponosen in zadovoljen Srb, Hrvat in Slovenec je pravi poštovanljivi in ognjevit Jugoslovane. Zato smo srečni, da smo mi dali Ljubljani najvišje kulturne ustanove. Akademija znanosti in umetnosti ter univerza kralja Aleksandra v Ljubljani sta naš skupni ponos in naš up. Ponosni smo na to, da je kulturni razvoj in napredek v lepi Sloveniji zabeležil v času naše vlade zgodovinske uspehe.

Proti naši strnjeni fronti in proti našemu programu pa stoje nasprotni naši bedni nasprotniki s svojo bedno razcepljenostjo. Tako so maloštevilni, da nihče izmed njih sploh ne bi mogel sam sestaviti svoje liste ter so se vsi zato zbrali skupaj in naredili

skrupulo. Vsekakor pa je med temi skupinami po številu največja bivša HSS in tako pridem do tega, da poleg drugih zares velikih slovenskih imen imenujem še enega Slovenca: dr. Vlada Mačka. (Ploskanje in odobravanje. Vzkliki: Dol!) Moram priznati: Čeprav gospod Maček (Dol z njim!) dosedaj še ni mogel pri nas kakor pri vas v Sloveniji dobiti posebne popularnosti, ga je pa sedaj družba s Kramarjem in Petrom Živkovičem naredila popularnega! (Smeh in odobravanje.)

Poglejte, bile so volitve 1. 1935. G. Maček in Hrvati so se silno pritoževali nad terorjem oblasti in policije. Mi v vladi pa smo sklenili, da morajo biti volitve povsod, pa seveda tudi v hrvatskih krajih popolnoma slobodne, da vsakdo lahko glasuje kakor pač more po svoji najboljši vesti. Na čelu notranjega ministrstva se nahajal g. dr. Korošec. (Vzkliki: Zivel dr. Korošec!) On sam je bil nekaj časa preganjan. Bil je interniran, ko so razni hudičkoviči (smeh in veselo odobravanje) bili na oblasti. Jaz sem ga takrat obiskoval na Hvaru in že takrat smo kovali načrte za ustanovitev te naše velike stranke JRZ. To stranko danes vidimo že dolgo, odkar je bila ustanovljena (Odobravanje in vzkliki: Zivel!) Vidite, ta človek sploh ne more drugače izpeljati volitev, kakor s svobodno, širokogrudno (silno odobravanje) ter demokratično. Bral sem nedavno govor našega odličnega tovariša v vladi ministra dr. Spaha, ki ga je imel nekje v Bosni kako se pritožuje nad dr. Korošcem. Pa zakaj, če tudi za en dan ne priredi Petru Živkoviču, Velji Popoviciu tako volilno agitacijo, kakršno je moral dr. Spaho v opoziciji leta 1935 prenašati in doživeti. Dr. Korošec tega ne dela. Nedavno je izšla neka knjiga o velikem francoskem državniku pokojnem Aristidu Briand. Bral sem razne njegove govore in na nekem mestu sem našel tudi te le Briandove besede: Avtoriteto oblasti je treba uveljavljati na način, kakor to pristaja demokraciji: Brez brutalnosti s širokogrudnostjo na očetovski način, vendar pa na način, ki je učinkovit in stvaren. To so Briandove besede, ki so bile izgovorjene v francoski republiki pred svetovno vojno. Ko berem to v času, ko se govori o sedanjih volitvah v Jugoslaviji, se mi zdi, da naš dr. Korošec ne postopa nič drugače, kakor pa bi postopal sam Aristid Briand. (Odobravanje.) Zato bodo te volitve ostale v naši politični zgodovini sigurno označene kot najbolj slobodne. Toda žalibog ne povsod. Mi smo hoteli v hrvatskih krajih dr. Mačka in njegove prijatelje osvoboditi pritiska oblasti kakor je bil leta 1935. Toda dr. Maček (dol z njim!) izkorišča to svobodo, da terorizira s svoje strani tudi svoje pristaje in svoje nasprotnike. (Dol! Stramota!) Poizgajajo se hiše, pobijajo se okna, rujejo se vinogradi! (Stramota!) Sedaj je Maček poslal tudi poseben apel hrvatskim uradnikom, naj glasujejo zanj. Če ne bodo glasovali zanj, jim grozi z zelo »blagimi« in »kulturnimi« sredstvi, z ukinitvijo plač pa tudi z ukinitvijo plač in pokojnin. Seveda je treba pristaviti: Kadar bo on prišel na oblast! To pa se bo zgodilo ako bo dr. Maček nadaljeval kakor je začel, po njegovem lastnem računu šele čez 99 let. (Smeh.) Vi veste, da dr. Maček na svojem kupincu nima posebno veliko dela ter od časa do časa izdaja proglašne in letake. Spomnite se, ko smo izdali odlok o posojilu štirih milijard, da je dr. Maček Hrvatom ukazal, naj denar potegnejo iz bank. Nekateri so res ubogali in vzeli svoj denar. Cisto razumljivo pa je, da to našega posojila ni v nobenem pogledu zavrglo. Posojilo je bilo podpisano in kakor vidite, se danes iz tega posojila izvršuje delo po vsej državi. Toda takrat so naši denarni zavodi sklenili za kazeno za take osebe, da jim ne bodo več odpirale računov, niti dajale kreditov. Kaj se je potem zgodilo. Prišli so prav ti talisti hrvatski trgovci k meni ter me prosili za posredovanje, da bi se kazni ne izvajale, a sami so objubili, da bodo za bodoče bolj pametni (odobravanje). Tako nekako bi bilo sedaj tudi s hrvatskimi uradniki, če bi kdo od njih poslušal nasvet in apel dr. Mačka. (Veselo in smeh.) Mi vemo zelo dobro, da državni uradniki in uslužbenci niso zadostno plačani, mi vemo prav dobro, da jim je treba povečati plače, njim pa tudi nekaterim starim upokojencem. Mi se na tem poprišču trudimo in se bomo trudili še vnaprej kolikor bomo mogli. (Odobravanje in vzkliki: Zivel Leticia! Zivel dr. Stojadinovića!) Vi veste, da nam je bilo v tistih budih dnevih evropske krize potrebno zadostno število pušk, zadostno število topov (odobravanje in burni vzkliki: Zivela vojska!) in mi smo se v prvi vrsti morali brigati za to. Sedaj moramo misliti tudi na druga vprašanja. Nedavno smo rešili vprašanje invalidov in vprašanje prostovoljcev, rešili smo tudi vprašanje kmetskih dolgov in obnove zadržništva, pa bomo tudi vnaprej v zaporedni vrsti rešili še druga vprašanja. (Ploskanje in vzkliki: Zivel!) Ko omenjam uradnike Hrvate, ki so, reči moram, v veliki večini odlični in lojalni, če bi kdo izmed državnih uradnikov in uslužbencev gledal v dr. Mačku svojega šefa in ne v svojem resornem ministru, potem takemu uradniku sporočam, da zanj ni mesta v državni službi! (Burno odobravanje.) Tako je! Nekaterim uradnikom zato ni bila podeljena stalnost, da bi iz stalnosti naredili zase trdnjavo, iz katere bi streljali v vlado in državo. Dr. Maček propoveduje vrnitev na leto 1918., toda jaz vprašujem Mačka: Kaj je morda v času blažene avstro-ogrske monarhije padlo v glavo samo enemu upravnemu uradniku ali tudi samo enemu sodniku, da na volitvah ne bi glasoval za vladne kandidate?

Dragi bratje! Kr. vlada, kateri imam čast načelovati, prihaja pred vas in pred vse volilce v naši državi, ne z objubami, temveč z gotovimi deli. Da nismo ničesar drugega storili, kakor da smo v zadnji evropski krizi s pametno zunanjo politiko rešili i Slovenijo i Hrvatsko i vso Jugoslavijo, že zasluži, da dobimo na bližnjih volitvah ne samo navadno zmago, — ki nam je danes že več kot gotova — temveč, da dobimo veliko in ogromno zmago. Prepričan sem, da jo bomo tako tudi doživeli. Zivel bratje Slovenci!

Konec govora dr. Milana Stojadinovića so zborovalci pozdravili z burnimi vzkliki: Zivel voditelj! Mnogiča je priredila silne ovacije in pozdrave dr. Stojadinovića, dr. Korošec ter stranki JRZ. Ovacije

so brez prestanka trajale več minut. Skoro dvorano pa se čujejo gromki vzkliki: Zivel naš kralj! Zivel knez namestnik! Zivela Jugoslavija!

Ko je predsednik vlade končal svoj govor, se je znova vsulo z balkona cvetje. Ob nepopisnem navdušenju sta se predsednik vlade dr. Stojadinovića in minister dr. Korošec na odru objemala. Fotoreporterji so tekali sem in tja da bi našli ugoden trenutek za slikanje. Zatem je spregovoril minister dr. ANTON KOROŠEC takole: Dragi zborovalci! Po tehtnih besedah predsednika dr. Stojadinovića bom jaz govoril samo na kratko. Zdi se mi zelo zavamljivo, če a. pr. v Beogradu gledam, kako vojaštvo maršira po ulicah. Sprejaj godba, cela vrsta raznovrstnega vojaštva, potem zastave, ki pomorno in veselo vihrajo. In potem spet vojaštvo v strnjeni vrstah, ki koraka, s struninim korakom. Vojak za vojakom polk za polkom, da se tresejo hiše, ki stoje ob straneh. Tako koraka mladost, tako koraka zdravje, tako koraka naša država. In ko jih vidim, tak korakati se mi nasenkrat zazdi, kakor da bi magnet spremlil vse razpoloženje na ulicah. Najprej pritegne nase ta magnet otroke, vedno več jih je, ki gredo za vojaki, za njimi starejši, ki bi vsi radi šli za godbo in vojaki. Ta mladost, ta prožnost in ta strunost vojaštva, potegne vso okolico za seboj, in vse koraka za vojaštvom.

Dragi moji! Imam pred očmi to sliko iz Beograda. In ta slika je podobna oni, ko koraka JRZ pod vodstvom dr. Milana Stojadinovića. Ona se je snila. To je naš volilni boj. Zdej mogoče koraka in sicer z mladostjo, z zanosom in ponosom. In kakor gre po ulicah vojaštvo, tako tudi naše vrste štejejo vedno več ljudi, mi se širimo in rastemo in gremo naprej. Kje pa je godba? Godba, to smo mi kandidati (navdušeno vzklikanje). Tudi mi moramo neprestano naprej, moramo trobenjati, moramo pripravljati in se moramo tudi hudoovati, vse samo zato, da pridemo naprej, da bi to kolo, Jugoslovanska radikalna zajednica, korakala vedno dalje in dalje. Kje pa so zastave, ki gredo z vojaštvom? Te zastave so pa te-le zelene knjižice (minister dr. Korošec je pri teh besedah pokazal na zeleno knjižico, v kateri je zapisan program JRZ). To so glavna poglavja našega programa. Pisati smo ga začeli na Hvaru. Končali pa smo ga v Beogradu. Tudi druge stranke imajo takšne knjižice. Kako pa se mi razlikujejo od teh drugih strank. Mi nismo samo napisali svojega programa, temveč smo šli dalje. Mi korakamo naprej in naš korak je mogočen in lep. Mi smo program izpisali v življenje in v dejanje. Tako je naš program v mero in kri vsakega naroda. Vi vsi veste, kaj je bilo storjeno. Mi smo odvzeli kmetu bremena, ki so ga tako težila. Mi smo pozvali združništvo. Mi smo trgovini odprli pot v inozemstvo, delavcu smo dali zavarovanje, došli minimalne mezde ter odprli kredite. Tudi obrtnikom smo pomagali in tudi njim nameravamo dati zavarovanje za starost. Mi smo dali trdnost našemu denarju. Mi smo delali za razvoj naše trgovine in smo pomagali trgovcu. Vse to smo mi zapisali v to knjižico. Vse to je v programu zapisano in bo se oživelo, v kolikor se ni. Štiri milijarde smo dali med narod. Mi vemo, da jih zasluži in hočemo da si zagotovijo v prihodnjih letih blagostanje v vsej Jugoslaviji. Mi smo že spravili ta program v življenje, toda vsega še nismo storili. V treh letih ni mogoče vsega narediti. Če bi storili vse že v treh letih, potem bi naša stranka sploh ne smela več živeti. Mi imamo še druge stvari v programu. Nismo pozabili tudi ne na invalide in prostovoljce. Tako tudi nismo pozabili na uradnike in upokojence. Mislim da ni treba s tem izgubljati besedi. Ko smo prišli na vlado, smo se posvetili skrbni za ljudstvo. Vso državo smo pomirili. Ljudstvu smo dali mnogo več svobode. Hočemo pa narediti še en korak naprej ter hočemo dati to, kar si ljudstvo najbolj želi: To so široke samouprave. Ne smete misliti, da govorim o širokih samoupravah zato, ker smo zdaj pred volitvami. Prosim, pogledajte program. Tu stojijo, da je narodu treba dati široke samouprave. To je v našem programu in mi ga bomo izpeljali.

In zaradi tega, ker je za nami že ogromno delo, gremo z mirnim srcem med ljudstvo. To so manifestacije za JRZ, za našega predsednika dr. Stojadinovića. Jaz dragi moji, sem že izkusil veliko volilnih bojev. Moram reči, da volilni boj ni bil vedno lahak. Toda sedanjí volilni boj je lahak, ker lahko pokažemo svoje uspehe in ker imamo najboljši program. Zato mi lahko peljemo svoj voz med ljudstvo.

Toda dr. Maček, kaj pa z njim? Njegov voz gre malo težje. Kadar pride s svojim vozom v vas ali trg ali pa v kako mesto, potem mora odpreti svojo kletko na vozu. In iz te kietke strli vse mogoče: Svetlo-rdeči komunisti, malo temnejši, še nekoliko ogoreli socialisti, preplašeni demokrati, potofci, ki še niso dobili prave oblike, ker jih je narekala doletela v razvoj, kakor male žabice. Pohorev tu ni več. Saj na Pohorju jih ne vidimo več. Vsi ti lezejo iz kletke. In kadar lezejo ven, se silijo vseh vrst divkanje, cvrčanje, da nastane zares velika godba. Ti tički namreč ne pojejo enotne pesmi, enotne melodije ali »vitec«, da se izrazim po slovensko. In zato je njihova godba največja disharmonija, prava mačja godba. To se v glasi težko pove: To je nekaka goda. Iz tega ne more nikdar nastati nekaj lepega, nekaj dobrega. Zato se tudi nič ne bojimo. Oni groze: Mi vam bomo že pokazali. Mi vam vsem hočemo razbiti glave. Mislim, da bo to grožnja, ki ni v redu, dr. Maček sam poskusil. Bo še obžaloval, da je svoj narod tako učil.

In spet prihajajo z vprašanji: Kaj bo zdaj. Maček ne bo nič več od nas kupoval, nihče ne bo dobil pokojnine. Mi jih dobro poznamo: to so ljudje, ki se v resnici ne boje groženj, ampak le nimajo noč ne benega političnega prepričanja in še ne vedno, kam naj se naslonijo. Nekateri drugje so čisto izgubili politično orijentacijo. Tem ljudem samo to povem: Mislim, da danes ni človeka, ki bi sploh še dvomil o tem, da bomo zmagali. Vsa en glas v čiste bomo gotovo dobili in s tem bomo po volilnem zakonu dobili 300 mandatov. Tem ljudem povejte takole: Če imajo najvišji činitelj zaupanje v vas, bomo vladali še štiri leta, še štiri leta. Štiri cela leta. (navdušeno ploskanje). Vi ste preneglo ploskali Hotel sem vam reči, da najmanj štiri leta.

Mislím, da sem vse povedal, kar je potrebno. Zato se vracam k vojaštvu. Stari ljudje in otroci radi gledajo vojake. Vsako

leto 4. septembra gledamo v Beogradu paradu radi našega mladega kralja Petra II. (Navdušeno vzklikanje Nj. Vel. kralju Petru!) In takrat gledamo vsi vojake na Banjici. To je zanimivo gledati: tam je konjenica, pehota, artiljerija, tam je godba, tam se silijo brnenje letal. In če gledate te čete: Vsak se hoče kar najbolje potruditi in se narediti lepšega, ko koraka mimo kneza namestnika Pavla. (Dolgotrajno vzklikanje knezu Pavlu). Častniki gledajo na svoje bluze, da bi jim lepo vodili svoje avtomobile, občinstvo je nestrno. Povsod vidite samo dobro razpoloženje. Vse čaka na znamenje trobenje, ki naj bi naznanila, da prihaja knez namestnik in potem vse na novo oživi in spet parada, navdušeno vzklikanje, korakanje, vse to je močno kakor je močna naša JRZ. Zgodovina nam ne bo nikdar očitala, da nismo vsega storili za našo hrabro vojsko. Vzkliki: Zivela naša vojska. Mi smo vsi tu nervozni. Mi bi šli radi že jutri na volitve. Mi smo pripravljani, da gremo v vsa naša mesta. Vse naše čete so v redu, vse je lepo pripravljeno. Mi samo prosimo vse naše prijatelje, da pridejo prihodnjo nedeljo skupaj, da bomo skupno korakali po zmago.

Končujem s temile besedami: Prosim vas z vsemi svojimi kandidati, ki delamo godbo, prosim vas za zaupanje 11. decembra. Prosim vas, da glasujete za državno listo dr. Stojadinovića in potem za tiste kandidate, ki ste si jih izbrali. Zivela Slovenija! Zivela Jugoslavija! Zivela JRZ! (Navdušeno vzklikanje kralju Petru, knezu namestniku, Jugoslaviji in JRZ.)

Po govoru notranjega ministra dr. ANTONA KOROŠECA se je predsednik ljubljanske občine dr. Adlešić zahvalil ministrskemu predsedniku in ostalim navzočnim ministrom, da so s svojo navzočnostjo tako povzdignili to zborovanje. Dejal je, da se jim bo slovenski narod zahvalil za njihovo dosedanje delo in tudi za njihovo bodoče delo, ki ga predvideva program JRZ. To hvaležnost bo slovensko ljudstvo izkazalo 11. decembra, ko bo glasovalo za listo dr. Milana Stojadinovića. Tudi besede župana dr. Adlešića so navzočnim navdušeno pozdravili. Vsa dvorana je nato zapela pesem »Hej Slovanci«, nakar je bilo zborovanje končano.

Po končanem zborovanju se je predsednik vlade dr. Stojadinovića v spremstvu ostalih ministrov podal na balkon hotela Union. Čim se je pojavil na balkonu, se je znova razlegel val navdušenja ogromne množice ljudstva, ki je stala pred hotelom in poslušala govor dr. Stojadinovića. Ljudstvo je vzklikalo Zivel predsednik vlade dr. Stojadinovića! Zivel dr. Korošec! Zivel voditelj slovenskega naroda! Zivela JRZ! Na velikem balkonu hotela Union so bili poleg dr. Stojadinovića in ostalih ministrov še ban dr. Natlačen, župan ljubljanski dr. Adlešić ter dekleta v pisanih narodnih nošah. Predsednik vlade je imel z balkona kratek govor, s katerim se je najtopleje zahvalil za sprejem, ki mu ga je priredila Ljubljana in vsa Slovenija, ter naglasil, da vsako leto večkrat pride v te kraje, a da je današnji dan najlepši, kar jih je kdaj doživel v lepi Sloveniji. Svoj govor je dr. Stojadinovića končal z vzkliki Zivel kralj! Zivela domovina!

Tudi te njegove besede je ljudstvo nagradilo z navdušenimi vzkliki predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, dr. Korošcu, dr. Leticu, dr. Kreku in dr. Natlačenu. Za dr.

Stojadinovića je spregovoril minister dr. Korošec in se zahvalil nepregledni množici ljudi za udeležbo na zborovanju ter dejal, da je zmaga JRZ gotova. Pozval je vse volilce, naj gredo v nedeljo na volitve. Po govoru dr. Korošca, ki ga je množica ponovno navdušeno pozdravila, je godba začela himno »Hej Slovanci«. Predsednik vlade dr. Stojadinovića je nato z ostalimi ministri zapustil hotel Union, množica pa je še dalje burno vzklikala Nj. Vel. kralju, knezu namestniku, Jugoslaviji, predsedniku vlade, predsedniku JRZ voditelju slovenskega naroda dr. Korošcu in drugim ministrom. Dr. Stojadinovića se je s svojim spremstvom odpeljal v bansko palačo, kjer je bilo prirejeno intimo kosilo.

Trebinje, 8. decembra. AA. Minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kušnjudić se je odpeljal dancs od devetih v spremstvu senatorja Dušana Vasiljeva iz Mostarja v Nevesinje. Pri vходу v mesto so ministra Kušnjudića sprejeli ban zetske banovne Ivančević, poslanski kandidati ter župan z občinskimi odborom. Po pozdravnem govoru so navzočnim pospremili ministra Kušnjudića do občinske zgradbe, kjer je bila nato v mestni posvetovalnici širša konferenca zastopnikov JRZ za nevesinski okraj. Na tej konferenci je minister razložil političen položaj.

Iz Nevesinja je minister Kušnjudić nadaljeval pot v Gasko, kjer je bila v občinski dvorani tudi širša konferenca z zastopniki krajevnih odborov in okrajnega odbora za gatački okraj. Ob starih popoldne se je odpeljal minister Kušnjudić proti Bilecu. Spremljalo ga je veliko število pristaje JRZ, ki so se za to priliko poslužili avtobusov. V Bilecu je ministar sprejela velika množica ljudstva pred občinsko zgradbo, ter mu priredila navdušen sprejem. Bilečanci so vzklikali vladil in Jugoslaviji, ministru Kušnjudiću pa so še prav posebno pozdravljali prostovoljce, ki jih je v teh krajih zelo mnogo, kot svojega vojnega tovariša, ki se je zelo zavzel pri vladil za končno rešitev prostovoljskega vprašanja. Po pozdravnem govoru je imel minister širšo konferenco, nakar je sprejel razna zastopstva iz bileškega okraja. Okoli sedmih se je minister Kušnjudić odpeljal v Trebinje. Ljudstvo ga je ob vsej poti po Hercegovini, navdušeno pozdravljalo. Povsod so bile razobešene jugoslovanske zastave. Prebivalstvo je izražalo svoje veliko navdušenje tudi za ostale ministre, ki so pravilno razumeli in ugodno rešili številna gospodarska in socialna vprašanja teh krajev.

Niš, 8. decembra. AA. Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Dragiša Cvetković se mudi v spremstvu poslanskih kandidatov v posameznih krajih niškega in aleksinskega okraja. Priredil je celo vrsto zelo uspešnih volilnih konferenc in zborovanj. Ljudstvo je pozdravljalo povsod ministra Cvetkovića, kot enega organizatorjev delovnega načrta sedanje vlade za gospodarsko obnovo zemlje.

Zagreb, 8. decembra. AA. Nocoj je bila v Zagrebu velika manifestacijska skupščina JRZ v dvorani delavske zbornice na Krešimirjevem trgu. Obširna dvorana je bila že takoj v začetku nabit polna ljudstva. Občinstvo pa je še vedno prihajalo od vseh strani. Mnogi so se morali vrniti, ker v dvorani ni bilo prostora. Na skupščini so imeli dostop izključno samo člani in simpatizerji s pozivnicami in nihče drug. Navzočna so bila številna zastopstva iz vseh mestnih okrajev.

Svečana otvoritev nove železnice

Ob navzočnosti zastopnika Nj. Vel. kralja, predsednika vlade in drugih častnih gostov sta speljala včeraj prva dva vlaka po novi progi Sevnica—Tržišče

Sevnica, 8. decembra. AA. Po veličastnih manifestacijah o priliki današnjega zborovanja v Ljubljani se je predsednik vlade dr. Stojadinovića odpeljal ob 13. v Sevnico. Z njim je odpotoval na to svečanost kraljev zastopnik in zastopnik Nj. kr. Visočanstva kneza namestnika, poveljnik četrte armijske oblasti v Zagrebu general Pantelija Jurišić. Z istim posebnim vlakom so se odpeljali minister dr. ANTON KOROŠEC, dr. Leticia, dr. Krek, dr. Natlačen, dr. Adlešić, zastopnik prometnega ministra pomočnik Mato Scheller, rektor ljubljanske univerze dr. Kušelj, ravnatelj poštne direkcije Ivan Jelacin, senator dr. Kulovec, predsednik zveze industrijalcev v Ljubljani Avgust Praprotnik, poslanec dr. Koce, poveljnik dravske divizijske oblasti general Gjozje Lukić, pomočnik poveljnika dravske divizijske oblasti general Dušan Dodić, general Rupnik, šefa kabineta gg. Protić in Marković, predsednik glavnega odbora aka demske mladine JRZ Dušan Janković, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani Vladimir Golja, črnomeljski župan Pavle Klemenc in drugi. V Sevnico so danes prispela tudi mnogostevilna zastopstva iz vseh okoliških krajev, da bi bila navzočna pri svečanosti ko bodo progo izročili prometu. Poleg drugih je prispel v Sevnico tudi mariborski škof dr. Tomažič ter zastopnik ljubljanskega škofa dr. Rožmana kanonik Klinar.

Proga Sevnica—Tržišče ima posebno velik gospodarski pomen za ta kraj, ker bo služila kot zveza med Štajersko in Dolenjsko. V bodočnosti bo vezala Slovenijo tudi z morjem, ker nameravajo to progo podaljšati do morja. Poleg tega ta proga veže Dolenjsko z glavno progo Beograd—Zagreb—Ljubljana.

Na poti v Sevnico je minister dr. Korošec izstopil v Trbovljah iz vlaka. Tu ga je sprejel in pozdravil poslanski kandidat za laški okraj g. Bitenc. Minister dr. Korošec bo imel danes v Trbovljah zborovanje s pristajši JRZ.

V Sevnici so visokim zastopnikom in njihovemu spremstvu priredili zelo lep sprejem. Na kolodvorskem peronu ter v okolici je bilo zbranih nekaj tisoč ljudi, med njimi zelo mnogo kmetov, ki so navdušeno pozdravljali zastopnika Nj. Vel. kralja, predsednika vlade dr. Stojadinovića ter ostale ugledne goste. Pri sprejemu je bilo tudi mnogo narodnih noš. Predsedniku vlake je neko dekle izročilo lep šopek cvetja. Tik ob železniški postaji v Sevnici je bila postavljena tribuna, vsa okraшена z zelenjem in zastavami. Na tribuni so bili zbrani kraljev zastopnik general Pantelija Jurišić, predsednik vlade in ostali odličniki. Kraljevega zastopnika in predsednika vlade je pozdravil s pri-

srčno dobrodošlico sevnikiški župan g. Trupej. V svojem govoru je poudaril pomen te proge ter zasluge sedanje vlade za gospodarsko povzdigo države in tega kraja. Visoke zastopnike je pozdravil tudi član odbora za proslavo odvetnik Jesenko. Predsednik vlade se je prisrčno zahvalil za pozdrave ter je bil nato skupno s kraljevim zastopnikom in ostalimi uglednimi gosti navzoč pri blagoslovitvi proge. Verski obred je opravil mariborski škof dr. Milan Tomažič ob asistenci mnogostevilne duhovščine. Zatem so visoki gostje odšli k siavoloku, ki je bil postavljen preko železniških tračnic in na katerem so vsele državne zastave. Simbolično je odprl progo zastopnik Nj. Vel. kralja in Nj. Vis. kneza namestnika, general Jurišić, ki je po nekaj priložitnostnih besedah prezezel trak, kar je pomenilo, da je proga odprta. Ogromna množica kmetov in meščanov je navdušeno pozdravljala ta akt ter vzklikala Nj. Vel. kralju, Nj. kr. Vis. knezu namestniku, vladil in Jugoslaviji.

Visoki gostje so se nato odpeljali po novo odprti progi s posebnim vlakom do Tržišča. Na vseh vmesnih postajah so jim prirejali domačini navdušene sprejeme. Povsod so vsele zastave in igrane godbe. Zbran je bil tudi pevski zbor, sestavljen iz več zborov, in je pel državno himno in narodne pesmi. Kraljev zastopnik in predsednik vlade sta prisrčno odzdravljala na postajah zbranim množicam ljudstva. V Tržišče je prispel poseben vlak ob 16.16. Tu je visoke zastopnike pozdravil župan g. Lindič. Priložitnostne govore, v katerih so poudarjali pomen današnje svečanosti sta imela tudi član odbora za proslavo g. Bizjak in lastnik rudnika Jakli.

V železniški restavraciji v Tržišču je bila prirejena zakuska, ki je trajala okoli pol ure, nakar so se ob navdušenih ovacijah ljudstva visoki gostje vrnili v Sevnico, kjer jim je občina priredila svečan banket.

Z današnjo svečanostjo v Sevnici in Tržišču je bilo dokončano zelo pomembno delo za gospodarstvo teh krajev. Prebivalstvo Sevnice, Tržišča in okoliških krajev je razumelo pomen zgraditve te proge, ter je priredilo navdušene manifestacije predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in znak hvaležnosti za veliko gospodarsko pridobitev tega kraja.

Čitajte širite »Slovenski Narod«!

Šoferski poklic postane obrt

Pravila Zveze šoferskih združenj kraljevine Jugoslavije bo ugodeno

Ljubljana, 9. decembra. Vojno ministrstvo je poslalo pristojnim činiteljem akt, v katerem priporoča ugoditev prošnji Zveze šoferskih združenj kraljevine Jugoslavije, naj bi postal šoferski poklic obrt. Zveza je bila obveščena, da bo tej prošnji ugodeno. Kdor bo hotel postati poklicni šofer ne bo smel biti mlajši od 16 in ne starejši od 17 let. Imeti bo moral potrebno šolsko predznanje, potem pa bo sprejel v strokovno šolo, ki bo trajala tri leta. Ko bo dovršil to šolo, bo obrtnik avtomehanik in mojster, poklicni šofer. Šoferska šola bo v sestavi obrtne ali srednje tehnične šole in bo banovinska ustava. Banovine bodo morale šoferske šole financirati iz svojih proračunov in skrbeti za nje. Pristojno ministrstvo bo določilo učni načrt šoferskih šol.

Kandidat za avtomehanika-poklicnega šoferja, se bo naučil v šoli vsega, kar mora znati kot obrtnik, obenem se bo pa seznanil z letalskim motorjem, letalstvom šofiranjem tanka in vseh vrst motorjev. Po treh letih bo polagati izpit. Če ga bo položil, postane avtomehanični mojster, poklicni šofer. Poklicni šofer, ki je obenem avtomehanični mojster, bo imel izključno pravico do koncesije za avtomobil in do šofiranja avtomobilov, tovornih avtomobilov in avtobusov. On bo imel izključno pravico dobiti koncesijo za avtobusne proge in samo on bo lahko dobil koncesijo za prirejanje šoferske šole, kjer se bodo šolali amaterji. Glede šoferjev amaterjev ostane vse kakor je bilo. Amaterji bodo v bodoče na enak način dobivali pravico do šofiranja svojih avtomobilov, ne bodo pa smeli sesti za volan poklicnega šoferja.

Opozorilo šoferjem

Zveza šoferjev dravske banovine v Ljubljani priredi višji tečaj za avtomehanike, ki se bo vršil na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Na tem tečaju se bo poučevalo podrobno o tehniki vseh vrst eksplozivnih

motorjev in k njim pripadajočih predmetih. V višji tečaj se sprejemajo avtomehaniški šoferji v prvi vrsti člani zveze in nečlani v kolikor bo prostora, ter se bo vršil vpis vsako nedeljo med 10. in 12. uro dopoldne v društvenem lokalu Ljubljana, Gosposvetska cesta (pri Levu), kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Zadnji termin vpisovanja je 19. decembra t. l.

Vsem stanovskim tovarišem, ki hočejo pri plačilu banovinske takse doseči ugodnost, ki jo pravilnik nudi poklicnim šoferjem (vozačem), javljamo, da morajo vložiti na kraljevo bansko upravo odd. VII. prošnjo, kolkovano z banovinskim kolkom 10.— din.

Prošnja mora biti vložena do plačilnega roka te takse, t. j. najkasneje do 28. februarja vsakega leta. Kraljeva banska uprava bo vse prošnje, ki bi bile brez zadostne utemeljitve vložene po tem roku, zavrnila. Tovarišem, katerim je kraljevska banska uprava znižano banovinsko takso (za leto 1938) že priznala, prošnje za znižanje takse ni treba vlagati, ampak se jim znižano banovinsko takso odmeri na osnovi prvega odloka kraljeve banske uprave. V registru voznikov izkaznic se bo pri vsakem vozaču (poklicnem šoferju), ki plačuje znižano banovinsko takso, zabeležila tudi številka odloka, s katerim mu je kraljeva banska uprava to ugodnost priznala. Kraljeva banska uprava je dala vsem sreškim načelstvom in policiji navodila, ki plačuje znižano banovinsko takso in izdaja novih voznikov izkaznic, ravna po teh navodilih. Vse one poklicne šoferje, kateri še ne uživajo te ugodnosti, pozivamo, da se zgledajo pri Zvezi šoferjev dravske banovine v Ljubljani, kjer dobijo vzorec, kako je treba izpolniti polo za prošnjo do olaševanja pri kraljevi banski upravi. Da pa ne bodo imeli nepravilne s tega letoskega kontrole in zadržanosti, jim svetujemo, da to čim prej uredijo in vložijo tozadevno prošnjo, t. j. pred končnim rokom plačanja takse. Z. S. D. B.

Jurij Baklanov umrl

Ljubljana, 9. decembra. V Baslu je umrl v torko slavni baritonist Jurij Baklanov, star 57 let. Pokojni je bil rojen 1. 1882 v Petrogradu, kjer je študiral pravo. Po dovršenih študijah se je posvetil petju, ker je imel zelo lep bariton. Najprej je bil učenec mojstra Vanza v Milanu. Po povratku v Petrograd 1. 1905 je prvi nastopil na odru carske opere v Rubensteinovem »Demonu«. Prvo njegovo potovanje v inozemstvo je bilo v Berlin, Na Dunaju je pel v državni operi kot gost in Gustav Mahler je dosegel njegov angažma v letih 1911 do 1914.

Med vojno je pel Baklanov v Sovent Garden v Londonu, v Veliki pariški operi, v Monte Carlu, Stockholmu in Madridu. Velike uspehe je dosegel v Ameriki, kjer je bil od leta 1917 do 1927 član Metropolitan opere. Pel je svoj obsejni repertoar 60 oper v petih jezikih. V Pragi je nastopil večkrat v Narodnem divadlu, zadnjič leta 1928. Dve leti pozneje je prišlo med gostovanjem v Bratislavski operi, kjer je pel Baklanov v »Rigolettu«, do neljubega incidenta. Baklanov je naravnost z odra insulitral dirgenta Vincourka. Ogorčeno občinstvo mu je klicalo po predstavi »fuj« in »ramota«, tako da je moral Baklanov skoraj pobegniti iz Bratislave na Dunaj.

Pokojni ruski pevec je nastopil tudi v Ljubljani in sicer v letu 1931 v vlogi »Boris Godunova« in v »Tosci«. Ponovno je prišel v Ljubljano naslednje leto aprila meseca in je pel v »Faustu«. Tedaj pa je izšla v nekem ljubljanskem listu slaba kritika, čeprav je nato doživel pevec v Berlinu velik trijumf, saj je pel v Hofmannovih pripovedkah 150-krat zaporedoma.

Podaljšanje dolenske tramvajske proge

Ljubljana, 9. decembra. V sredo popoldne se je začel z malo slovesnostjo tramvajski promet na podaljšani dolenski tramvajski progi do Rakovnika. Tramvaj z gosti in zupaom dr. J. Adleščem, zastopnikom banske uprave referentom šinkom, predsednikom Pokojninskega zavoda dr. Milavcem ter člani komisije je odšel izpred magistrata proti Rakovniku. Pred Rakovnikom je udeležence slovesnosti pozdravil predsednik upravnega odbora Maloželeznice družbe dr. Azman in orisal razvoj dolenske proge in njeno obnovo. Progo je blagoslovil stolni župnik dr. T. Klinar.

Iz govora predsednika dr. Azmana posnemamo naslednje podatke o tramvajskih delih.

Progo je obnovilo okrog 100 delavcev (zadnji mesec jih je bilo zaposlenih le 80) v približno 40.000 delovnih urah. Položili so 171.000 kg železastih in 15.000 železnih tirnic na trdni temelji, ki so ga zgradili iz 1.600 kubičnih metrov kamna in gramoza. Napeljali so 2.160 kg bakrene žice. Proga v dolžini 1.800 m je bila zgrajena v 60 dneh. Vsa dolenska proga meri 2.200 m in bodo torej morali še obnoviti 400 m stare proge od Florjanske ulice do magistrata. To delo bo trajalo največ 12 dni. Podaljšek do Rakovnika je dolg 519 metrov. Stroški za podaljšanje proge so znašali 460.000 din, za obnovo pa imajo 1.600.000 din kredita. Pokojninski zavod jim je posodil za letošnja tramvajška dela 6.726.000 din.

Tramvaj na dolenski progi je začel voziti že 1. 1901. Do leta 1914 je vozil na ravnomerem obsevu kolodvoroma, pozneje pa so tramvajski vozovi vozili samo do magistrata. Stara proga je bila brez trdnega temelja. Tirnice so izmenjali 1. 1917 in so jih položili zopet neposredno na cesto in ne na temelji. L. 1936 so ugotovili, da je bilo nad polovico tirnic obrabljenih čez mero. Kljub slabim izgledom na rentabilnost je uprava cestne železnice letos 19. maja sklenila obnoviti progo.

Iz Celja

Celjski odsek Zveze Maistrovih borcev je imel v četrtek dopoldne v hotelu »Belem voluc občni zbor, ki ga je vodil g. Franjo Roš. Na obnem zboru so podali funkcionarji svoja poročila, ki so pričala o marljivem delu. Na obnem zboru je bilo tudi govora o priznanju dobrovoljstva Maistrovim borcem, ki bo, kakor kaže, ugodno rešeno. Izvoljen je bil odbor z novim predsednikom g. Franjom Rošem na čelu. Zveza Maistrovih borcev ima že nad 1.500 članov.

Angliško komedijo »Brezov gaj« bo uprizorila ljubljanska drama drevi ob osmih v celjskem gledališču. Predstava je za abonma.

Strokovni tečaj za mojstre in pomočnike Slovenske obrtne družstvo v Celju priredi po novem letu v Obrtnem domu v Celju strokovne tečaje za mojstre in pomočnike mizarake, kovinarake in dekorativne stroke. Tečaji bodo ločeno za vsako izmed navedenih strokov ob nedeljah in praznikih dopoldne ali pa ob večernih

urah delovnih dni, vsebovali pa bodo raznizanje in kovinarje (ključavnarje, mizarje, kovače in kleparje) strokovno izsenje, strokovno kalkulacijo in tehnološko, za dekorativno stroko (kipe, silikarje in tapetarje) pa strokovno risanje, strokovno kalkulacijo in harmonijo barv. Tečajniki v pomočniki navedenih strok, ki želijo obiskovati te tečaje, naj to javijo do 15. t. m. pisмено ali osebno v tajništvo Slovenskega obrtnega društva v Celju.

Z zvijačo proti paragrafu

je odločilen namen in kazen se odmeri glede na smisel pristojnih paragrafov

Ljubljana, 9. decembra. Inocent je z zakonom dobro zaščiten. Paragrafi za kazniva dejanja zoper imovino razlikujejo številne okolnosti, ki so odločilni za tako zvano kvalifikacijo zločina. Ni vseeno, ali je bil prostor, iz katerega je kaj izginilo, zaprt ali odprt, ali pripada javnim napravam in služi javnemu prometu, ali je vrednost ukradene imovine večja ali manjša kot 1000 din in tako dalje. Delavec Surm Ivan, ki je bil na zadnje zaposlen v Borovu pri Bati, je najbrž vedel, da je tatvina iz zaklenjenih prostorov težak delikt in je skušal z zvijačo obiti zakon. Sodniki pa lahko po svoje tolmačijo paragrafe, kajti za krivdo je naposled odločilen namen.

Delavec Surm Ivan se je namreč spsalil pod večer v neko hišo in se skril na podstrešju. Nihče ga ni opazil, ko se je vtihtopil v hišo in nihče ga ni videl, ko je odšel s plemom. Zvečer so domači kakor ponavadi zaklenili hišna vrata. Surm je bil zaklenjen v hiši in je pomoci nemoteno prebrskal omare. Niti truditi se mu ni bilo treba preveč, kajti domači sin se je odpravil v mesto k izpitu, pripravili so zanj v kovčegu potrebno obleko in druge stvari. Surm je pobasal pripravljen kovčeg in pomoci z njim izginil.

Obtoženec je trdil, da ni bil še nikoli kaznovan. Državni tožilec Franc Sever si ga je bolj natančno ogledal in vzkliknil: »Nešteto krat ste bili kaznovani zaradi težkih tatvin! Ne jaz, je odgovoril obtoženec, to je bil moj brat. Surm je namreč pristojen v Pulj in zaradi tega naša sodnja ni mogla dobiti njegovega kazenskega lista. Morali so mu verjeti, da še ni bil kaznovan, ker naše oblasti niso imele o njem nič slabega zapisane. Državni tožilec pa tudi ni mogel dokazati, da je bil baš obtoženec Surm že kaznovan in ne njegov brat.

Sicer je pa Surm priznal, da se je pustil zapreti v hišo in da je odnesel kovčeg s perilom in druge stvari zagovarjal se je samo, da vrednost ukradenih stvari ni bila tolikšna, kakor je trdila obtožnica, in da ni odnesel dve nove obleki, kakor so trdili oškodovanci. V opravičilo je obtoženec povedal da je pošteno delal, dokler ni zbolel na pljučih. Tovarna ga je odpustila, težkega dela zaradi bolezni ni mogel opravljati, lahkega dela pa ni dobil, zašel je v bedo, v silo je segel po tuji lastnini. Senat mu je prisodil 5 mesecev strogega zapora. Sodisce ga je smatralo za nekaznovanega. Kaznovan je bil po § 316/I, kakor da bi bil vlomil v zaprte prostore, čeprav dejansko ni vlomil, temveč se je pustil zakleniti v hišo, katero vsak večer zapirajo in zaklepajo. Z zvijačo ni mogel obiti paragrafa, ker se upošteva pri odločitvi za krivdo in kvalifikacijo smisel besed zakona in paragrafa in ne besede. Surm je kazen sprejel.

Starokatoliške službe božje v nedeljo 11. t. m. v Celju ne bo.

V celjski bolnici je umrl v torko 10 mesecev stari vinčarjev sinček Maks Steble iz Prelog pri Konjicah. Istega dne je umrla na Bregu 19 pri Celju 62letna posestnica Alojzija Pantova iz Breg pri Celju.

ČEDALJE GLOBLJE SE POGREZA

Dva je stražnik zalotil, ko sta korakala s plemom, katerega sta hotela spraviti na varno. Pred senatom sta krivdo valila drug na drugega. Prvi je trdil, da ni vlomil, temveč mu je tovariš izročil plen, drugi pa je trdil, da je vlomil prvi in ga nato prostil, naj ukradene stvari pomaga nesti.

Oba obtožena sta mlada fanta. Prvi je bil že večkrat kaznovan zaradi vlomne tatvine. Komaj je prišel iz zapora, pa je spet zašel na zločinski pot. Vse kaže, da ni več rešitve zanj. Rodil se je v Ljubljani. Oče je skrbel zanj in vse storil, da bi sin postal pošten član človeške družbe. Sin je zašel v slabo družbo, po prvih grehih je oče mnogo žrtvoval, da bi sina spravil zopet na pravo pot, a bilo je zaman. Sin se je začel pogrezati čedalje globlje. Zadržal leta je preživel večidel v ljubljanski in v mariborski kaznilnici.

Senat se je prepračil, da sta oba kriva, čeprav dolžita drug drugega. Na podlagi dokaznega gradiva je bilo sklepato, da je eden stal na straži, drugi pa je vlomil. Prvemu bi morali prisoditi najmanj pet let robije, ker je bil že večkrat kaznovan zaradi vlomne tatvine. Sodisce je pa kljub temu upoštevalo nekatere olajšilne okoliščine in je uporabilo pri odmeri kazni § 71 k. z. ter mu prisodilo 2 leti in pol robije, drugemu pa 10 mesecev strogega zapora. Prvi je prijavil revizijo in priziv.

ZALOSTNE TROJICE

Zalostne trojice na zatožni klopi so fant, dekle in babica, obtožene po paragrafihi, ki ščitijo plod v materinem telesu. Fantje nikoli ne priznavajo, da so dekleta nagovarjali, naj si pomagajo, babice dosledno ta je, da bi pomagale, le dekleta včasih priznajo, da so se hotele odkrižati sadu prepovedane ljubezni. Tudi v primeru služkinje Marije, ki je bila predvčerajšnjim pred sodniki, je bilo tako. Obsojena je bila na mesec dni zapora pogojno, fant in babica sta bila oproščena.

V duševni zmedenosti skočila v Savo Tragedija žene vpkojenega železničarja Majesa

Zidani most, 8. decembra

V nedeljo okrog dveh popoldne sta imela zakonca Majes in njun 25letni sin v neki tukajšnji gostilni malo zasuk. Prišli so od doma iz Sv. Jurja blizu Savne peči pri Zid. mostu, kjer ima upokojeni železničar Majes svojo domaćijo. V gostilni so se dobro okrepčali, nakar so se vračali po poti, ki vodi ob Savi in železniški progi proti Hrastniku. Kakih 1.500 metrov proti Hrastniku pri tako imenovanem Frankovem vrelcu je 64letna žena nenadoma obstala ter položila na tla kruh in meso, ki ga je nesla domov. Počasi je šla proti bregu Save, za kar se pa oče in sin nista zmenila.

V naslednjem hipu je pa vprčo obeh skočila v Savo, ki je bila zelo kalna in na tem kraju tudi precej deroča. Za hip se je pokazala na vodi samo njeno krilo, potem je izginila sredi reke, ne da bi

kriknila ali klicala na pomoč, ko se je potapljala. Oče in sin nista mogla verjeti, da prav vidi. Šele v naslednjem trenutku se je sin zavedel in zaklical:

»MAMA SE POTAPLJAJO!«

Z očetom sta stekla proti bregu, bilo pa je že prepozno. Deroča voda je utopljeno odnesla še daleč od brega. Vsako reševanje je bilo spričo kalne vode izključeno. Sin je obupno zajokal in se ne more potolažiti nad prebridko izgubo svoje ljubljene matere.

Kaj je poglono nesrečno mater v smrt, ni znano. Domneva se, da je skočila v Savo v hipni duševni zmedenosti. O tragediji dogodka je ubogi moški obvestil vrstnostne oblasti. Sava bo utopljeno najbrž naplavila; če ne prej, do Brežic. Naprošamo vsakogar, ki bi jo našel, naj takoj obvesti o tem najbližnje pristojne oblasti.

Beleznica KOLEDAR

Danes: Petek, 9. decembra katoličani: Levkadija

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Šumski akordi
Kino Sloga: Tango noturno
Kino Union: Na ledeni plošči
Kino Mošte: »Uspavanka« in »10-letje«

Ljudska univerza občni zbor ob 18. v prostorih državne dvorazredne trgovske šole, Gregoričeva ulica

Umetniška razstava Kos-Maleš-Gorše v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkozy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 9. decembra: zaprto. (Gostovanje v Celju in Ptuj)

Sobota, 10. decembra: Potopljeni svet. Red A.

Nedelja, 11. decembra: ob 20. uri: Trideset sekund ljubezni. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 12. decembra: zaprto

Torek, 13. decembra: zaprto

Sreda, 14. decembra: Žene na Niskavuorju. Red Sreda

★

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 9. novembra: ob 15. uri: Poljub. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol

Sobota, 10. decembra: Roxy. Izven. Znižane cene

Nedelja, 11. decembra: ob 20. uri: Prodana nevesta. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 12. decembra: zaprto

Torek, 13. decembra: zaprto. (Generalka)

Sreda, 14. decembra: Jolanta. Gianni Schicchi. Premiera. Premijerka Gianna

Iz Pttria

— Odlikovan. Šef tukajšnje davčne uprave davčni inspektor g. Primc Albert je odlikovan z redom Jugoslovanske krone. Cestitamo!

— Gledališki večer. Drevi bodo gostovali člani ljubljanske drame s štiričlansko dramo »Potopljeni svet«, ki jo je spisal g. Stanislav Cajnkar. Za predstavlo vlada velika zanimanja.

— Dogov živine z desnega brega Drave v mesto je do preklica prepovedan, ker se je pojavila svinavka in parkljevka.

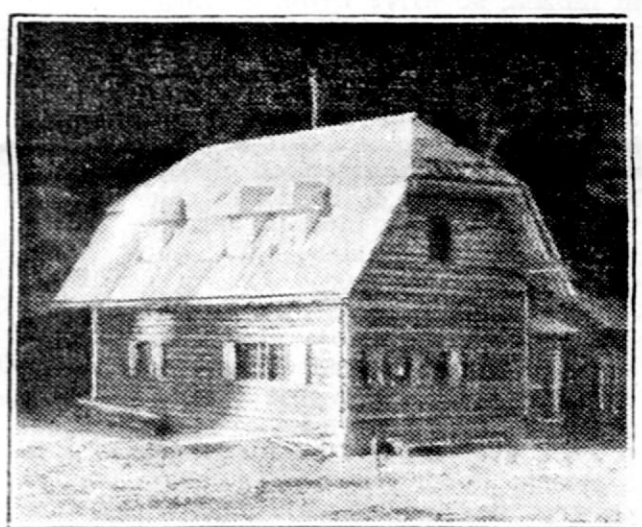
— Strel iz zasede. Ko se je ponovi vračal domov 16-letni posestnikov sin Ivan Prosenjak iz Dornave, je nekdo v temi iz zasede ustrelil naju z lovsko puško. Šibke ro ga zadele v hrbet. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

— Težka nezgoda. Pri gradbi nove ceste Leskovec—Podlehnje je bil zaposlen tisti 32-letni delavec Jože Zajšek pri razstavljanju skal. Ker se mu ena razstrelina, patrona ni hotela vzgati, je jo nabija z železnim drogom. Nenadoma pa je nastala močna eksplozija. Zajšku je odtrgalo desno roko v zaplestju popolnoma, levo roko pa mu je močno poškodovalo, tako da mu bo ostal na nji morda le en prst. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

Smučarski dom na Pustem rovtu pogorel

Oskrbnik se je s svojo družino komaj rešil — Kako je požar nastal ni znano

Jesenice, 8. decembra. O požaru na Pustem rovtu smo prejeli od našega poročevalca sledeče poročilo: V noči od torika na sredo je v smučarskem domu SK »Bratstva« nenadoma izbruhnil požar, ki je zavel tako velik obseg, la si je družina oskrbnika g. Alojzija Rožiča komaj rešila golo življenje. Ob pol šestih

zjutraj je oskrbnikova žena Olga prišla v nočni srcaji in bosa v graničarsko karavio pri Savskih jamah prošil graničarje za pomoč. Graničarji so pod vodstvom oficirja takoj odhiteli na kraj požara. Med potjo pa so srečali oskrbnika Rožiča, ki je bil gol in bos in njegovega šestletnega sinčka, ki sta kar trepetala od mraza. Nesrečno družino so graničarji prepeljali k Sv. Križu, kjer so jih za silo oblekli, potem pa prepeljali na Jesenice, kjer jim je zdravnik nudil prvo pomoč. Radi hudih opeklin so oskrbnika in njegovo ženo prepeljali v ljubljansko bolnico.

Kako je nastal požar, se še ni moglo dognati. Ali je nastal po neprevidnosti, ali ga je podtaknila zlobna roka, bo dognala preiskava.

Smučarski dom SK »Bratstva« je bil zgrajen točno pred štiriin leti in je bil ravno o božičnih praznikih slovesno odprt in blagoslovljen. Načrt za stavbo je

napravil znani sportnik g. Drago Cerar, tehnični uradnik KID na Jesenicah. Člani »Bratstva« so prvotno preuredili zapuščen pastirsko kočjo v bivak, ker ta ni več zadostoval potrebam, so zgradili v bližini večjo kočjo, v letu 1934 pa so zgradili smučarski dom, ki je postal žrtev požara v mrzli decembrski noči.

Stavba je z opremo vred stala okoli 100 tisoč din. Stala pa bi bila mnogo več, da niso vrli člani »Bratstva« po cele mesece delali kuluk in si zgradili svojo lepo smučarsko postojanko s krvavimi žulji in znojem. Tako idealni ljudi ne najdeš danes nikjer med Slovenci. Toliko telesnih naporov prenese samo še idealna delavska mladina, ki se hoče po težkem in ubijajočem delu v zaprašenih obratih, odpočiti in osvežiti v prirodi v osrčju naših visokih gor.

SK »Bratstva« je eden najbolj delavnih sportnih klubov v naši državi. Iz njegovih vrst so izšli najboljši smučarji, kolezarji in nogometaši. Pred leti si je klub postopoma uredil veliko sportno igrišče, ki ga je lani preuredila v moderni sportni stadion KID. V letošnji jeseni so člani s kulukom preuredili smučsko skakalnico, ki bo omogočila skoke do 30 m. v kratkem pa so hoteli zgraditi veliko smučsko skakalnico na Pustem rovtu poleg smučarskega doma. Na tej skakalnici, bi se člani lahko vežbali v skokih vso zimo, ker sneg leži v tem srečnem okolišču od novembra do aprila. Požar pa je preprečil vse velike načrte in uničil vse, do, ki ga je marljivo članstvo storilo v dolgih letih.

Na pogorišče se še dopoldne prihiti vodilni člani kluba z Jesenic, katerim je požar prizadejal tudi osebno veliko škodo. Enemu je zgorela nova harmonika, drugemu smuč i. d. Močje so motrili ostanke razbesnela požara in solze so se jim iskale v oči. Oč. 4. prejšnje prijete planinske stavbe je ostal kipek pepela, nekaj ožganih tramov in skrivljenega železa.

Upajmo, da bo v doglednem času iz teh bednih ostankov zrastle nova velika in lena planinska stavba, ki bo v ta prelepi planinski svet vabila smučarje in prijatelje prirode.

Gostilničarska pivovarna v Laškem

Ljubljana, 9. decembra. Gostilničarska pivovarna v Laškem je bila v sredo slovesno izročena svojemu namenu. To je pomemben dogodek, ne le za gostilničarski stan, ki je bilo dolgo prizadevalo, da bi dobilo svojo pivovarno ter se osamosvojilo od pivovarnarjev, temveč tudi za našo slovensko industrijo, kajti nova pivovarna je v resnici pravo slovensko podjetje. Največ zaslug, da je bila po hudih bojih uresničena lepa zamisel, je treba pripisati Zvezi gostilničarskih združenj dravske banovine z njenim predsednikom Cirilom Majcenom.

Otvoritev pivovarne je bil pravi praznik za Laško. Udeleženci lepe slovesnosti so prispeili v Laško iz mnogih slovenskih krajev. Gostilničarji iz Trbovelj so prišli z rudarsko godbo in gosti so z njo na čelu odkorakali v spredu s kolodvora v pivovarno, kjer jih je sprejel ter pozdravil predsednik delniške družbe C. Majcen. Med gosti je bil tudi zastopnik finančne direktije inspektor Volčič, okrajni načelnik dr. Tekavčič in drugi zastopniki krajevnih oblasti. Blagoslovilni obred je opravil mestni župnik, dekan dr. Krulje. Po slovesnosti so gosti poskusili novo pivo in brez hvaležnosti so morali priznati, da nova pivovarna zaposluje izvrstne pivovarniške strokovnjake. Po sodbi poznavalcev piva bo laško pivo treba uvrstiti med najboljša pri nas.

Po slovesnosti v pivovarni je sledil v Henkejevem hotelu občni zbor pivovarniške delniške družbe. Predsedoval je Ciril Majcen. Z občnega zbora so najprej odposlali vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru

II. in godba je zaigrala državno himno. Predsednik je v svojem poročilu ugotovil, da se je občnega zbora udeležilo 119 delničarjev, ki so zastopali nad 2.400.000 din delnic. Zborovalci so počastili med letom umrle tovarše, nakar je predsednik orisal prizadevanja gostilničarjev za novo pivovarno. Po osmih letih vajtrajnega dela je pivovarna vendar začela delovati in najboljše restavracije in gostilne pri nas že točijo laško pivo. Delniška družba šteje že 2.800 članov.

Iz blagajniškega poročila, blagajnika Kramarja posnemamo, da znaša delniška glavnica 10.901.000 din in je do 8.401.000 din že vplačana.

Pri nadomestnih volitvah so bili pozvali izvoljeni dosedajni odborniki. — Zborovalci so zapuščali zborovanje z optimizmom ter s prepričanjem, da bo nova pivovarna uspešno delovala v korist gostilničarskega stanu in javnosti.

Velik požar

Maribor, 9. decembra. Snoci ob 20.30 je nenadoma začela goriti žaga lesnega trgovca Matka Šumana pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Plameni so zajeli zgradbo tako naglo, da ni bilo moč goče rešiti nič drugega, kakor le dva glavna jermena s koles turbine šentlenarske elektrarne, ki je bila v istem posloppu. Požar je nastal zaradi kratkega stika in je Sv. Lenart ostal sedaj brez luči. Na pomoč so prihiteli domači gasilci, mnogoci požrtvovalnosti pa so pokazali tudi gasilci od Sv. Trojice v Slov. goricah. Škoda je za okrog 150.000 din in je deloma krita z zavarovalnino.

PRISTOPAITE K JČ LIGI!

LAŠKO PIVO

Telefonske številke zaloge: 36-20, 32-31, 23-08.

na zapornine zapro. Dejansko pa se zapirajo po znaku bližnje bločnice, to je 2 do 3 minute pred prihodom vlaka. Pri križanju na glavni progi pa traja zaporni čas največ do 10 minut. Prizadeti, ki žele, da ve tudi občinstvo za resnico.

Pola Negri, slavna filmska umetnica v velikem filmu **Ljubestni, hrepenenja**
in nepozabnih melodij:

KINO SLOGA
TELEFON 27-30
ob 16., 19. in 21. uri!

Razprodane predstave Vam jamčijo za dovršeno kvaliteto tega
filma, ki je višek umetniškega ustvarjanja najboljših filmske
tragedikije!

Tango noturno

**Rezervirajte
si vstopnice!**

Palestinska debata v spodnji zbornici

Stališče angleške vlade: o delitvi Palestine ne more biti več govora - Poskušala bo doseči sporazum s pogajanjimi - Židovski problem je vprašanje zase

London, 9. dec. (Reuter). V lordski zbornici se je včeraj razpravljalo o palestinskem vprašanju. Govoril je tudi lord Duferin, državni podtajnik v ministertvu za kolonije. Odločno je zanikal govorice, češ da je vlada po nepotrebnem načela vprašanje o delitvi Palestine. Vlada je to storila v prepričanju, ker je mislila, da bosta obe stranki sprejeli ta predlog. Toda misel na delitev Palestine je morala biti opuščena, ker ni odgovarjala razpoloženju ljudstva v Palestini. Proti nam pa je delal tudi čas. Ne zanikamo, da smo med tem spremenili svoje stališče. Ne morem pa priznati, da bi bili mi na napačni poti. Za nas ne more biti resna izjava, ki pravi, da je vlada postopala tako, kakor so to zahtevali okolščine, pri tem pa hotela iti z glavno skozi žid. Naša dolžnost pa je, da smo pravični do obeh strank v Palestini, ker bomo samo na ta način izpravili naprotja.

Lord Duferin je nato izjavil, da je angleška vlada odklonila muftijevo navzočnost na konferenci o Palestini. Pač pa vlada želi, da bi na konferenco prišlo zastopstvo muftijeve stranke. Želimo, da bi arabsko zastopstvo na konferenci bilo čim bolj reprezentativno. To pa je mogoče le tedaj, če bodo na konferenci zastopane vse struje, to je zmerne in radikalne. Vlada namreč ne

more računati na sporazum, dokler bo ista stranka zastopala vse struje. Lord Duferin je še poudaril, da angleška vlada ne misli takoj sklicati te konference »za okroglo mizo«. Vlada se bo najprej pogajala z različnimi zastopstvi ter se bo nato potrudila, da stališča teh zastopstev zbliža ter tako doseže ureditev palestinskega vprašanja. Vlada še nima nobenega načrta za to konferenco, ker misli, da je bolje, če bodo na konferenci vsa zastopstva lahko svobodno povedala svoje mnenje. Angleška vlada načinja ta pogajanja na podlagi Balfourjeve izjave, ki sloni na mandatu nad Palestino. Če bi torej kakšno zastopstvo zahtevalo, da naj se mi odpovemo mandatu nad Palestino, tedaj mi pri tem ne bi mogli sodelovati. Pač pa se zmeraj odkrito razpravlja o federaciji in vlada ne bi imela nič proti temu, če bi kdo zastavil vprašanje v tem smislu. Vlada sama pa misli, da spada vprašanje federacije v vrsto problemov, ki jih naj arabske države med seboj primerno uredijo. Mi smo pripravljene pomagati jim pri tem z nasveti, vendar pa nismo v tem smislu nikakih lastnih iniciativ.

O naseljevanju Židov je lord Duferin izjavil, da ne želi angleška vlada v tem pogledu nikakršnih sprememb, ker bi bilo to prevarljivo. Zato moramo začasno ločiti

vprašanje preganjanja Židov in vprašanje o delitvi Palestine. Sedaj je pač najglavnejše to, ali se bo mogla sestaviti palestinska konferenca. Bojim se pa, da Palestina ne bo mogla razrešiti vprašanja nemških in poljskih Židov. Zato so krivični očitki angleški vladi, češ da ona ovira židovski problem.

Lord Duferin je izjavil ob koncu, da je prepričan, da bo palestinska konferenca vstavila zaupanje med Arabci in angleško vlado. Palestinski Arabci lahko razložijo svoje zahteve po svojih zastopstvih in Palestini ali pa iz sosednjih arabskih dežel. Če se konferenca v Londonu ne bo posrečila, tedaj temu ne bo kriva trmoglavost ali na pomanjkanje dobre volje na strani angleške vlade.

V razpravi je zastopnik židovskih organizacij izjavil, da se Židje iz Palestine ne bodo udeležili londonske konference o Palestini. Obsodil je izjavo državnega podtajnika lorda Duferina in poudaril, da bodo Židje po vsem svetu globoko obžalovali stališče angleške vlade, ki ni uslišala prošnje Židov iz Palestine, naj se dovoli naseljevanje 10.000 židovskih otrok v Palestini. Izjavil je še, da se bo v ponedeljek sestal izvršni odbor angleške židovske zveze, ki bo proučeval novi položaj.

Angleška pomoč Kitajski

Anglija ne more pristati na enostransko spremembo washingtonskega sporazuma

London, 9. dec. a. Na svoji smojni seji je lordski zbornica razpravljala o položaju na Daljnem vzhodu. V imenu vlade je lord Plymouth izjavil, da Japonska ni postopala popolnoma korektno v nekaterih vprašanjih, ki se tičejo angleških interesov. Pri tej priliki je odločno poudaril, da se ne more strinjati z načrti, ki se izražajo v pripravi na sklenitev gospodarskega in političnega bloka med Japonsko, Mandžurijo in Kitajsko. Angleška vlada ne more pristati na spremembo položaja, ki ga določa Washingtonski sporazum, če se tolači enostransko. V tem pogledu sta stališči Anglije in Zedinjenih držav enaki.

Japonska vlada naj ve, da utegne imeti njena sedanja politika nedogledne posledice v drugih delih sveta. V tem trenutku proučujejo v Londonu vsebinsko pogajanje za pomoč Kitajski v obliki izvoznih kreditov. Angleška vlada bo prijateljsko proučila morebitne zahteve kitajske vlade v tej zadevi. Lord Plymouth je končno izjavil, da je angleška vlada sporočila kitajski in japonski vladi, da je v vsakem trenutku pripravljena dati na razpolago svoje usluge za doseg sporazuma, vendar pa mora priznati, da trenutno ni nobenih upov, ki bi omogočili sporazum.

Roosevelt o ameriški demokraciji

„Samo demokracija nas je napravila velike in močne“

9. dec. Predsednik Roosevelt je včeraj govoril pred več tisoč slušatelji v učilnici severne Karoline. Opozoril je na dejanski napredek Zedinjenih držav že pod Wilsonom in nato kritiziral politične režime, ki so sledili Wilsonu.

Vim v stoletju hitrosti. Reševati moramo vse probleme in ne smemo puščati potomcem, da bi šele oni reševali tisto, kar mi lahko že sedaj uredimo.

Ježov razrešen

Moskva, 9. dec. br. Uradno poročajo, da je bil ljudski komisar za notranje zadeve in šef državne policije GPU Ježov na lastno prošnjo razrešen. Ježov bo še nadalje vodil komisariat za rečno plovbo. Za njegovega naslednika je za komisariat za notranje zadeve in šefa GPU imenovan Lavrent Berija.

Preprečena avtomobilska nesreča

Vrhnika, 8. decembra. Znani ljubljanski industrijalec g. Viktor Meden se je s sestro in nekim odvetnikom iz Celja vozil danes na pogreb industrijca g. Frana Premrova v Cerknici. Pri mostu na Vrhniki je avto zaradi blatnih in spolzkih tal nenakrat zdrsnil s ceste in z vsilo zadel ob traverze mostišča. Šofer, ki je že osem let vesten voznik g. Medena, je z bliskovito duhaprisotnostjo naglo zaokrenil volan, ublažil sunek in hladnokrvno obvladal vozilo, ki je po sunku odletelo v stran, se zaokrenilo v zraku, z zadnjim delom trčilo v obcestni kamen in obstalo. Spretnemu šoferju se je zlahkaviti, da ni avto zdrsnil v vodo in da karambol ni terjal usodnih človeških žtev. Poškodovana je le ograja, potniki, ki so po srečnem naključju ušli gotovi smrti, so skoro lahko nadaljevali pot.

Curih, 9. dec. Beograd 10. Partiz 11.615, London 20.63, New York 441.625, Bruselj 74.35, Milan 23.23, Amsterdam 240.075, Berlin 177, Praga 15.10, Varšava 82.87, Bukarešta 3.25.

Švedska za preosnovo DN

Izjava zunanjega ministra Sandlerja o stališču Švedske do mednarodnih problemov

Göteborg, 9. dec. (Havas). V svojem včerajšnjem govoru je švedski zunanji minister Sandler izjavil, da je Švedska sklenila odposlati svojega diplomatskega zastopnika v Burgos, ker je to v njenem interesu, priznala je pa nacionalistično vlado tudi dejansko, ker ima Franco sedaj v svojih rokah že več kot polovico španskega ozemlja. O tem pa, da se je švedska vlada umaknila iz odbora za nevmešavanje, je Sandler izjavil, da je bila švedska vlada že zdavnaj razočarana nad delom tega odbora in je zato sklenila, da je primerneje, da jo v tem odboru nikdo več ne zastopa. Isto je

sklenila tudi belgijska vlada.

O politiki veselil je Sandler izjavil, da sedaj Švedsko pač najbolj zanima vprašanje razorožitve. Rekel je s tem v zvezi, da bo kmalu podpisan pomorski sporazum med Veliko Britanijo in severnimi državami. Ker živimo v dobi nemirov in težav je pač potrebno, da bi se vse države odločile za politiko sodelovanja, obenem pa začele pripravljati preosnovo Društva narodov. V tem smislu bi Zedinjene države Severne Amerike lahko prevzele vodilno vlogo.

Pogajanja med ČSR in Madžarsko

Chust, 9. dec. (Havas). Karpatskoruska vlada se sedaj pogaja z madžarsko vlado za vrnitev 8 občin z ukrajinskimi prebivalstvom, ki jih je zasedla Madžarska. Za te občine bi vlada v Chustu vrnila dve občini, kjer žive Madžari. Vodi jo se tudi pogajanja za reden železniški promet na progi Bolok-Košice, ki so sedaj na Madžarskem. Brzi vlak med Chustom in Slovaškom bo namreč moral voziti preko madžarskega ozemlja. Redni železniški promet na tej progi se bo začel dne 10. t. m.

V Rimu napovedujejo nove žrtve

Milan, 9. dec. e. Veliko pozornost je izževal članek, ki so ga včeraj objavili tukajšnji listi pod naslovom »Razgovor na obali Temze«. Nekateri so menili, da je avtor tega članka sam Benito Mussolini. Vsebinsko obravnava pogovor med dr. Edvardom Benešom in bivšim abeskim cesarjem Haile Selasijem in je ostra kritika zapadnih demokracij. Ob koncu ugotavlja član angleškega parlamenta, v čigar stanovanju poteka razgovor, da sta Beneš in Njeguš pač žrtvi, ki se jima bodo pridružile v kratkem času še druge in sicer kot prva Čangajšek in predsednik španske republike Negrin.

Spremembe v rumunski vladi?

Bukarešta, 9. dec. e. V krogih, ki so dobro informirani in blizu vlade, so se razširile vesti, da je v začetku prihodnjega tedna pričakovati spremembo vlade.

Bukarešta, 9. decembra, e. Preiskava proti članom Zelezne garde se nadaljuje v Černovicah in v Klužu so aretirali včeraj 80 oseb, med katerimi je bilo 30 srednješolcev, ki so večinoma iz uglednih družin, nekaj profesorjev in nekaj znanih intelektualcev. Vsi aretiranci so bili člani križarske bratovščine, tajne teroristične organizacije, ki je delovala v okrilju Zelezne garde.

Sportni spor med Nemčijo in Nizozemsko

Berlin, 9. dec. br. Prihodno nedeljo bi morala biti v Rotterdamu mednarodna nogometna tekma med Nemčijo in Nizozemsko. Zaradi nacistične propagande, pa jo je župan prepovedal. Sedaj je nemško sportno vodstvo odredilo prekinitev vseh sportnih odnosov med Nemčijo in Nizozemsko, ki se odpovedane tudi vse že dogovorjene nogometne in druge tekme.

Japonska za razveljavljenje washingtonske pogodbe

Tokio, 9. dec. br. Japonski zunanji minister Arita je danes sprejel angleškega in ameriškega poslanika ter jima sporočil, da je pogodba veseli zaradi spremenjnih razmer izgubila svoj pomen. Zato zahteva Japonska, da se ta pogodba razveljavi ter politika odprti vrat na Daljnem vzhodu temeljito revidira.

Izredno zasedanje francoske zbornice

Velika interpelacijska debata o politiki Daladierove vlade

Pariz, 9. dec. h. Včeraj popoldne se je po daljšem odmoru sestala poslanska zbornica k izrednemu zasedanju. Za to zasedanje vlada v političnih krogih velja zanimanje, ker so najprej na dnevnem redu interpelacije. Po otvoritvi se je ministrski predsednik Daladier pristal na to, da se najprej razpravlja o onih interpelacijah, ki se nanašajo na splošno politiko vlade. Teh je med 90 interpelacijami 20. Po tem načelnem sporazumu je bila seja prekinjena, da so se mogli predsedniki parlamentarnih frakcij sporazumeti glede načina debate in določitve časa za posamezne govornike, da bi na ta način preprečili zavlačevanje debate v nedoglednost. Po zopetni otvoritvi se je takoj pričela debata o interpelacijah, ki je trajala pozno v noč ter se bo

nadaljevala danes ves dan. Glasovanje o zaupnici vladi bo najbrže šele v noči od petka na soboto. V parlamentarnih krogih ne dvomijo, da bo vlada kljub ostri opoziciji socialistov in komunistov dobila večino, ker bodo radikali složno glasovali za vlado.

Pariz, 9. dec. br. Na seji finančnega odbora zbornice je finančni minister Reynaud podal daljše poročilo o prvih učinkih vladnih finančnih in socialnih ukrepov. Med drugim je navedel, da se je od 1. novembra do zadnjih dni vrnilo v Francijo iz tujine za 6 milijard frankov kapitala. Državni davčni dohodki so se povečali nasproti mesecu oktobru za 175 milijonov. Obrestne mere v trgovinskem, bančnem in deviznem prometu so se znatno znižale.

Pričetek vseameriške konference

Danes je bila svečano otvorjena v Limi

Lima, 9. dec. (Reuter). Osmo vseameriška konferenca, ki se bo danes začela v Limi ob navzočnosti zastopnikov 21 ameriških držav, se smatra za eno najpomembnejših konferenc, kar jih je kdaj bilo. Nedavni razvoj dogodkov v Evropi, kakor tudi poskusi evropskih in azijskih totalitarnih držav, da svojemu gospodarstvu odpro pot na ameriško celino, so veliki meri okrepili željo po sodelovanju in solidarnosti med ameriški državami. Ta želja bo izražena v predlogih, ki jih bodo stavili na konferenci in med katerimi je tudi predlog za ustanovitev Društva ameriških narodov. Naknadno je bil dostavljen tudi predlog predsednika USA Roosevelta glede obrambnega načrta, ki se nanaša na Zedinjene države in Kanado. Zastopstvo USA na tej konferenci tvori minister Cordell Hull in Rooseveltov protikandidat za predsedniške volitve leta 1936 Alfred London.

Konferenca bo zasedala v novi palači kongresa.

Proti francoske demonstracije v Rimu

Pariz, 9. dec. AA. Havas: »Journal« objavlja vest iz Rima, v kateri pravi, da so včeraj po vseh ulicah in na vseh hotelih sneli vse napise v francoski. Za snoči so v Rimu priredili velike demonstracije proti Franciji v odgovor na francoske demonstracije v Tunisu.

Škotska proti Madžarski 3:1

Glasgow, 9. dec. AA. Škotske nogometne reprezentance je premagala madžarska reprezentanca 3:1 (3:0). Škoti so igrali z 10 igralci v drugem polčasu, ker je bil en igralec poškodovan. Kljub temu je bilo to moštvo ves čas igre v premoči.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

VINA ČEZ ULICO:
Namizno belo . . . 1 Din 8.—
Srbsko ružica . . . < 8.—
Srbska črna . . . < 9.—
Portugalka . . . < 9.—
Rizling . . . < 9.—
Burgundec . . . < 12.—
Jabolčni sladiki . . . < 5.—

Zganje:
Tropinovec . . . 1 Din 28.—
Silvovka . . . < 32.—
Brinjevec . . . < 36.—
ter razne vrste pristnega zganja, prvovrstnih likerjev in desertnih vin Vam nudi po reklamnih cenah: »Buffet« S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38 2828

Nepremotljive Hubertove
trenčke in vse vrste dežnih plaščev, oblek, perila t. t. d. najboljši nakup pri
PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

PERJE in PUH
največja zaloga, nizke cene v specialni trgovini pri Klavžer, Vošnjakova 4. 2842

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

PSIHOGRAFOLOG KARMAH
sprejema obiske vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 19. popoldne v hotelu Soci, Sv. Petra c. v Ljubljani. 2783

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

MEDARNA
Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi sortirani prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. 2670

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

STAJERSKA JABOLKA
veliko zalogo proda po ugodni ceni trgovina Martinc, Tyrševa cesta 17. 2436

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

Strojepisni pouk

Večerni tečaj od 1 do 4 mesece, oddelki od 4.7. do 8. in od 4.8. do 9. ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največja strojepisnica! 2645

KATERA JE VAŠA SREČNA BARVA?

9 OD 10 ŽENA UPORABLJA NAPAČNO BARVO PUDRA.

Napačna barva pudra Vam da strašen, trd videz »olepšanosti« ter povzroči, da ste videti za mnogo let starejši. Edini način po katerem pogodite svojo pravo barvo, je ta, da preizkusite eno barvo na eni, drugo pa na drugi strani lica. Napravite ta poizkus: .. danes s novimi zapeljivimi barvami pudra Tokalon. Dobili jih boste brezplačno. To so nove barve »tona kože«, mešane s pomočjo točnosti. Napudrano lice ni več videti »olepšano«. To je puder, ki se popolnoma zlija s kožo, da je videti kakor njen sestavni del.

Puder Tokalon je po patentiranem ravnanju mešan s »peno smetane«. S tem se ne omogoči samo, da se puder mnogo ur obdrži na licu, marveč se tudi prepreči, da bi puder absorbiral naravne oljnatke izločitve kože. Obvaruje kožo, da ne postane suha in raskava, prepreči pa tudi tvorbo gub. Poizkusite

Tokalon — proslavljen puder s »peno smetane«. Videli boste presenetljivo izboljšanje svoje polti v nekaj dneh.

Ce niste na jasnem, katera barva odgovarja Vaši koži, Vam radi brezplačno pošljemo štiri zavoječke raznih barv pudra Tokalon. Prav tako tudi dve tubi kreme Tokalon, hrane za kožo (za dan in za noč). Priložite Din 5.— v pisemskih znakih za kritje poštnice, omota in drugih stroškov. Naslov: HUGO Mayer in drug, odlo 11-T, Zagreb, P. O. št. 6.

VAŽNO: Puder Tokalon se dobi le v originalnih velikostih po Din 12. — in 30.—, Pazite, da bo na vsaki embalaži TOKALON.

BREZPLAČNO
te čarobne barve tona kože za poizkus.

Zopet uspehi naših fotoamaterjev

Kako je bilo na prvi državni razstavi planinske fotografije v Beogradu

Ljubljana, 9. decembra. Časopisje je zelo skopo poročalo o prvi državni razstavi planinske fotografije v Beogradu. Zda bi bilo že prepozno poročati o nji, ko bi ne bile posebno zanimive nekatere okoliščine in ko bi Slovensko planinsko društvo v Ljubljani dobilo poročilo razstavnega odbora nekoliko prej. Ali se vam ne zdi zanimivo, da SPD ni moglo dobiti kljub vsemu prizadevanju, številnim dopisom ter prošnjam poročila prej? Šele te dni je prišlo poročilo iz Ljubljane, kakor da so ga v Beogradu pisali ves mesec po razstavi, ki je bila končana že 28. oktobra. Naši fotoamaterji niso mogli zvedeti, kako je žirija ocenila njihova razstavljena dela. Za to ocenjevanje se je pa upravičeno zanimala tudi javnost, že zaradi tega, ker so naše uslove, predvsem banska uprava, darovale večje zneske za nagrade tekmovalcem. Banska uprava je darovala 2.000 din, mariborski Putnik 500 din in ljubljanski Putnik 300 din. Razstava je bila prirejena ob priliki kongresa planinskih društev v Beogradu od 23. do 28. oktobra. Z organizacijo razstave niso bili nezadovoljni le naši amaterji, temveč tudi tekmovalci iz drugih pokrajin. Toda zdaj ne nameravamo kritizirati organizacije prireditve, temveč samo omeniti, kako čudno so bili sprejeti naši fotoamaterji, kakor da so se jih silno bali kot neželjenih gostov in da so kljub temu dosegli lepe uspehe ter z razstavljeno deli dokazali, da prednjačijo drugim fotoamaterjem kot razred zase.

Razstava bi morala biti prirejena že v začetku oktobra, toda ker je bil preložen kongres za približno tri tedne pozneje, so preložili tudi razstavo. Naši planinski fotoamaterji so tedaj razstavljali svoja najboljša dela (okrog 150) v Pragi. Računali so, da bodo razstavljena dela prispela še ob pravem času iz Prage, da jih bodo lahko razstavili tudi v Beogradu. Toda zaradi znanih dogodkov so bile meje zaprte in pošiljka je prispela z zamudo. Zato so naši amaterji izbrali za beograjsko razstavo nekoliko manj del iz rezerve, in sicer okrog 50. Ker je pa bila razstava preložena, je bilo vendar dovolj časa, da bi na njo poslali še dela iz Prage. Najprej so avizirali prireditelje, da bodo poslali še 55 del. Pričakovali so, da bodo prireditelji upoštevali višje sile, zakasnitev po-

šiljke, zlasti se, če bodo ob pravem času obveščeni, da je razstavno gradivo na potu. Pošiljka je pa tudi prispela v Beograd dovolj zgodaj, da bi lahko slike uvrstili v katalog in razmestili v razstavni dvorani. Toda prireditelji so se pošiljke naših fotoamaterjev tako ustrašili, da je niso upali niti dvigniti na pošti in je morala romati nazaj, ne da bi jo odprli.

Se bolj so bili naši tekmovalci presenečeni nad gostoljubnostjo prirediteljev, ko so zvedeli, da so njihova dela razmestili v dvorani na najslabših krajih, kjer niso mogla priti do izraza zaradi slabe svetlobe. Kljub temu se ljubosumnim prirediteljem ni posrečilo, kar so želeli; naši razstavljalci so dosegli vendar lepe uspehe, s čimer se je morala sprijazniti tudi žirija. V ocenjevalni odbor je bil pripuščeni dr. A. Brilej samo za določitev nagrad za najboljše slike iz naše banovine, za kar je dala denar banska uprava, in dveh nagrad, ki ju je dala Zveza planinskih društev. Dr. Brilej je zahteval strogo objektivnost in žirija je morala priznati nagrado po 1000 din za najlepši fotografiji iz naše banovine A. Korniču iz Ljubljane in J. Kovačiču iz Celja. Prav tako sta bili podeljeni obe nagradi po 500 din Zveze planinskih društev Slovincema prof. J. Ravniku in dr. I. Freilhu iz Ljubljane. Nagrado mariborskega Putnika je prejel Vlado Cizelj iz Maribora, ljubljanskega Putnika pa Janko Škerlep. Tako so naši tekmovalci dobili vsaj nagrade naših ustanov, za kar pa niso bili upravičeni le zato, ker so Slovenci temveč predvsem zaradi kakovosti razstavljenih posnetkov.

Ako bi razstavili še dela, ki so jih razstavljali v Pragi, bi pač pobrali najbrž vse nagrade in bojazni prirediteljev je bila vsaj zato upravičena. Vendar bi bilo treba načeti vprašanje takta, če že pustimo vse drugo ob strani; mislimo, da ni šlo predvsem za nagrade, temveč naj bi razstava pokazala stopnjo našega planinskega fotoamatertva. Z mirno vestjo lahkotrimo, da so bila poslana dela, ki jih prireditelji niso hoteli giti na pošto sprejeti, med najboljšimi v primeri z vsemi razstavljenimi. Razstava torej ni dosegla svojega namena in ne primerne moralnega uspeha. Odgovornost za to morajo prevzeti prireditelji. Mi smo pa zopet za skušnjo bogatejši.

Univerza ljubezni v Londonu

Ustanovil jo je moderni angleški psiholog dr. Griffiths

Dr. Griffiths, edini moderni angleški psiholog, ki si je nadel v puritanski Angliji za življenjsko nalogo proučevanje problema odnosa med moškim in žensko, je otvoril zdaj v Londonu zdravstveni psihološki za vod, ki ga je nazval »Univerza ljubezni«.

Dr. Griffiths izhaja iz pravilnega in po Saint Deuvu že davno oznanjenega prepričanja, da je življenje v dvoje najtežji problem človeštva in sveta. Če je bilo že davno tako, je tembolj tudi v naših časih. Dr. Griffiths se je zadovoljil doslej samo s psihološkimi predavanji in razlaganjem učenim in preprostim društvom angleških žen in deklet. On trdi, da sta hotela dva človeka doslej — s tem misli seveda vedno njega in njo — rešiti svoji življenjski problem samostojno, brez tretje osebe, pa naj je bil to zares dober prijatelj, duhovnik ali zdravnik. Zakonska zveza sloni na treh pogojih: vsak zakonec mora ohraniti svoj egoizem, mora priznati osebnost drugega, in oba skupno si morata olajšati individualni razvoj. Zene opozarja dr. Griffiths na to, da ne smejo prenehati biti individualne pod nobenim pogojem, kajti z ničemer žena tako hitro ne izgubi sebi primernega položaja v zakonskem življenju kakor z izgubo individualnosti. Tako žena postane kaj hitro dolgočasna in mož ji obrne hrbet.

Na tej podlagi je ustanovil in otvoril na pragu jesenske sezone v Londonu svojo univerzo ljubezni, kjer bo poučeval vse psihološke vede, ki ljubezen med dvema človekoma utrjuje in ohranja, da jim ne postane zakonska zveza čez nekaj let ali morda že čez nekaj tednov dolgočasna in nadežna. Poslanstvo njegovega zavoda je pa koristno še v drugem pogledu, saj hoče pomagati vsem razdeljenim ljubezni in človeške sreče, da najdejo zadovoljstvo v novi zakonski zvezi. Knjige, predavanja, pregledi, narodno gospodarski in zdravniški nasveti, proučevanje zgodovine zakonske

zveze in kdo ve kaj še vse, je na programu zdravilnih procedur tega psihološkega sanatorija ljubezni, ki ga je nazval ustanovitelj »univerza«.

In čudno, že prvi teden po otvoritvi se je prijavilo okrog 30 slušateljic in 4 slušatelji. Diskretnost dr. Griffithsa ne pusti, koliko so stari njegovi slušatelji, kolikor se pa da soditi po obiskovalcih njegovih popularnih predavanj, so to večinoma ljudje, ki bi že lahko imeli svojo zdravo pamet in razsodnost.

Modročno nebo

Čim višje se dvigne letalec, tem svetlejša se mu zdi modrina neba. Objektivno je bila proučena odvisnost barve neba od nadmorske višine s fotocoletom med stratosfernim poletom Explorera II v višini 21.700 m je zabeležila celica samo 5% žarkov v primeri z intenzivnostjo, merjeno na zemlji. Nebeška svetloba se razprši v zraku in čim višje se dvigamo, tem redkejši je zrak, torej tem manjša je razpršitev sončnih žarkov. Nebo je temnejše, na meji stratosfere pa sije žareče solnce na modro črno nebo.

Najbližja zvezda

Zvezdoslovec G. P. Kuiper z Yerksove zvezdarne pri čiaški univerzi je nedavno objavil, da nam najbližja stalnica ni zvezda alfa Centauri, temveč mala zvezda, zabeležena v zvezdarskem katalogu pod imenom »Wolf 424«. Dr. Kuiper je prišel do tega zaključka, ko je ugotovil za to zvezdo paralaxo devet desetink sekunde, kar je doslej največja paralaxa, kar jih poznajo zvezdoslovci. Njegovo merjenje pa izpodbija drugi zvezdoslovec dr. D. Reuyl z Mac Cornickove zvezdarne pri virginskii univerzi. Takoj po prvih vesteh o Kuiperovem odkritju so se pojavili dvomi, da-li velika po Kuiperu izmerjena paralaxa ni samo dozdnevna kakor bi bila, če bi bila zvezda Wolf 424 dvojna. Če bodo pa hoteli zve-

zdoslovci točno dognati, kako je s to zadevo, bodo morali opazovati omenjeno zvezdo morda skozi leto dni.

Dr. Reuyl pa zdaj trdi, da je Kuiperova trditve točna. Ni mu bilo treba čakati celo leto. Segel je po fotografskem arhivu zvezdnega neba, ki ga hranijo na Mac Cornickovi zvezdarji in poiskal je fotografije iz let 1925 do 1926. Na teh se je dala paralaxa Wolfa 424 trigonometrično izračunati.

Piccard se pripravlja na pot v morske globine

Njegov poskus utegne pojasniti zagonetko pravljice Atlantide

Po dve leti trajajočih poskusih in pripravah so letos poleti izdelali model Piccardove bathysphere, nasprotja stratosfernega balona, gondole, v kateri se hoče belgijski učenjak spustiti na dno največjega oceanskega prepada okrog 10.000 m globoko pri Filipinih. Model so preizkusili pod pritiskom 1.000 atmosfer, kateremu je bil izpostavljen nad 30 ur. Vzdržal je in s tem pomagal dokazati, da ni morske globine, ki bi se ne dala preiskati.

Zdaj začnemo končno graditi po vseh izkušnjah pravo »naselje submarine«, kakor je nazval prof. Piccard svojo napravo. To bo obla s premerom 2 m, torej približno tako velika, kakor je bila Piccardova stratosferna gondola, samo da bodo njene stene mnogo močnejše. Narejene bodo iz najboljšega mikroskopično preizkušeneh jekla, v katerem ne sme biti nobene niti najmanjše razpoke ali hibe. ki bi mogla pod ogromnim pritiskom v morskih globinah povzročiti »utrujenost materiala« in s tem zakriviti katastrofo.

Kaj vse bo v gondoli

V gondolo se bo prišlo skozi okroglo odprtino, ki se bo za raziskovalce dobro zapirala. Piccarda bo spremljal eden izmed slavnih naravoslovcov. V gondoli bodo najpotrebnejši merilni aparati za kontroliranje spuščanja in dviganja, seveda pa tudi najmodernejši fotografski in filmski aparati, kajti med spuščanjem in dviganjem bosta učenjaka neprestano fotografirala, da dobiva točen pregled o razširjenosti morske favne v globinah morja. To zahteva tudi najmodernejšo svetilno napravo, žaromet, dovolj močne in priročne, da bosta lahko učenjaka pregledala vso okolico gondole in da bosta lahko morske živali fotografirala, in sicer tudi tiste, ki imajo same svetilna telesa. Gondola bo imela več okenc, tako da bosta učenjaka stalno videla na vse strani. Brušeno steklo bo znatno razširilo očesno polje vsakega okenca.

Prvi poskus nad Atlantido

Prof. Piccard se seveda ne bo takoj spustil v največje globine oceana. Laboratorij na Avenue des Nations v Bruslju, kjer dela prof. Piccard s svojim asistentom prof. Staelom, ima na razpolago črpal je umetne, vendar idealne pogoje. V praksi je treba računati z razlikami in zato je treba aparate vedno znova postopoma preizkušati. Nedavno je Piccard med bivanjem v Parizu izjavil, da hoče napraviti prvi poskus morda že spomladi vzhodno od Kanarskih otokov, to je, tam, kjer naj bi bila po pravljicah in ugibanjih raznih zgodovinarjev starega veka pravljica Atlantis, celina ali droben otok zapadno od Gibraltarske ožine. Po Platonovem opisu je bila Atlantis otok večji od Libije in Male Azije skupaj, zelo bogat in gost naseljen; geološka katastrofa naj bi bila ta del sveta uničila.

Mnogi učenjaki so dvomili o verodostojnosti Platonovih popisov, v katerih se Platon sklicuje na Solona in na kronike egiptskih svečnikov. Mnogi zopet so skušali dokazati, da je utegnita biti Atlantis celo

izkazalo se je, da znaša samo eno četrtno toliko kakor je nameril dr. Kuiper. To pa pomeni, da ni naša najbližja stalnica, temveč je nasprotno Alfa Centauri bolj oddaljena. Wolf 424 je celo bolj oddaljen od naše zemlje kakor drugih 30 stalnic. Navzide temu dognanju se pa zvezdoslovci še vedno zanimajo za Wolfa 424 in opazovali jo bodo vse leto, da se prepričajo kdo ima prav.

večja, nego jo je opisal Platon, da je vezala Afriko z Ameriko in da se je pogreznila ob večih katastrofah, izmed katerih je zabeležil Platon samo ustno izročilo o zadnji, ob kateri je izginil otok kot ostanek nekdanje celine. Geologi so opozarjali na podobnost tvorb in okamenin v Afriki in Ameriki. V novejšem času so bili dopri- nešeni tehtnejši toda še vedno ne dovolj tehtni argumenti.

Pričevanje steklovite lave

Leta 1898 je bil pretrgan kabel, položen med Brestom in rtičem Godom, 900 km severno od Azorov nad globino 3.000 m. Ko ga je ladja lovila, so dvignili njeni žerjavi kose rudnine, ki so jih dali v proučitev učenjakom v francoskem narodnem muzeju. Le-ti so ugotovili, da so to kosi steklovite lave, ki se je nedvomno strdila na zraku, čeprav je bila najdena v globini 3.000 m daleč od celinskih vulkanov. Podobnih stvari in poslednjih dokazov, da je Atlantis nekoč res obstajala, je bilo odkritih več. Toda samo fotografije resničnih prič človeške delavnosti stavb ali podobno — prenešene z morskega dna, bi mogle definitivno odločiti stari spor da-li je pravljica o Atlantidi resnična ali samo legenda. Ali bo prinesel ta odgovor prof. Piccard?

Prof. Piccard se bo spustil v morje večkrat od globine 3.000 do 5.000 m. Po izkušnjah, dobljenih pri tem, bo gondola preurejena za poslednji glavni poskus pri Filipinih. Podmorski balon spuste v globine brez nosilne vrvi, ki bi mogla vse spraviti v nevarnost, kajti poskus izkoristiti različno toplote vode v tropičnih morjih so pokazali, da je tudi ob razmeroma ugodnem vremenu morje v gibanju tako, da bi lahko pretrgalo tudi močno vrv. Gondola se bo spustila v morske globine tako, da bodo obesili na njo železo, ki se je bo držalo z elektromagneti. Železo se bo ločilo od nje čim bo prekinjen v magnetni tok, tako da ni nevarnosti, da bi gondola obitala v globini. Dvignila se bo pa s pomočjo svojih, iz parafina izdelanih plavuti. V gondoli bo tudi radijska oddajna postaja, da bosta imela učenjaka stalno zvezo z matično ladjo in da bosta lahko sporočila svetu presenečenja, na katera bosta nedvomno naletela v morskih globinah.

Pred leti se je spustil prof. Beebe v majhni gondoli, obešeni na jekleno vrv, 900 m globoko v morje. Njegova naprava je pa imela to bistveno napako, da je bila pritrjena na jekleno vrv. Vrv je bila nevarnost v nevarnosti in tako se Beebe ni mogel spustiti nad 1.000 m globoko. Razen tega se pa gondola ni mogla sama dvigniti na površje, če bi se vrv pretrgala.

Kot pomožne aparate vzame Piccard s seboj globinomer, tlakomer, brzino-mer, s katerim bo določal hitrost spuščanja in dviganja ter posebno napravo za trganje morskih rastlin. Vesti o pripravah prof. Piccarda so vzbudile po vsem svetu veliko zanimanje in od vseh strani prihajajo ponudbe učenjakov, naj jih vzame Piccard s seboj.

Avtomobilske ceste po vsem svetu

Zadnje čase se mnogo govori o avtomobilski cesti preko češkoslovaške republike in o drugi ob železniški progi od zapada proti vzhodu iz Plzna preko Prage, Žilna na Slovaško in v Podkarpatsko Rusijo. Avtomobilska cesta bo hrbenica omrežja državnih in okrajnih cest. Zadržna leta se pojavlja zahteva po gradnji avtomobilskih cest po vsem svetu. Os Berlin-Rim bo utrjena zdaj še po krasni avtomobilski cesti, ki naj bi bila zgrajena do leta 1942, za otvoritev svetovne razstave v Rimu. V Alpah bo vodila ta cesta tudi čez več tunelov. Tudi Madžarska namerna zgraditi avtomobilsko cesto na progi Keckemet-Dunafoldvar. Zgrajena naj bi bila prihodnje leto in na nji bodo mogoče tudi hitrostne avtomobilske dirke.

Mnoge severoevropske države so zgradile moderne ceste za avtomobilski promet, o katerih se pa pri nas ne piše. Mnoge teh cest so razsvetljene s posebnimi

mi žarnicami Philora z žolto svetlobo, kar močno poveča varnost na njih. Tudi v Južni Ameriki grade omrežje modernih avtomobilskih cest. V Rio de Janeiru so sklenili zgraditi betonsko cesto, prikladno tudi za avtomobilske dirke. Ta Circuito da Gavea, okrog 3,6 km dolgi krogi, ima 56 ovinkov in dvakrat višinsko razliko 150 m. To vzorno betonsko dirkalno cesto so zgradili v dveh mesecih. Od sklepa zgraditi jo do svečane otvoritve so minili samo štirje meseci. Škoda, da pri nas še ne znamo tako hitro graditi modernih cest.

Pogrebni obredi na Koreji

V Londonu je izšla zanimiva knjiga »In Korean Wilds and Villages« (Na korejskih pustinja in podeželju) izpod peresa Stana Bergmana. Med drugimi opisuje Bergman tudi čudne običaje, ki so jih hranili Korejci pri pogrebi. Če umre bogat Korejec, naroči njegovi svoji vedno dve krsti. V eno polože mrtliča, druga pa ostane prazna. Prazna krsta je nekakšna past za duhovne duhove. Potisnejo jo naprej in hudobni duhovi mislijo, da leži v nji mrti. Zato hitro zlezajo v njo. Hudobne duhove pretentajo poleg tega še s pomorenjenim denarjem, ki ga natresejo pred prazno krsto. Lakomni duhovi planejo na denar in ta čas, ko ga pobirajo, pokopljejo mrtliča in potem mu duhovi ne morejo več bližni.

Tudi Korejci žalujejo za pokojniki na viden način in sicer da nosijo posebne klobuke, podobne velikim tropičnim čeladnam. Če umre Korejec, nosi sin tak klobuk tri leta, za materjo pa samo dve leti. Če mu pa umre žena, ga sploh ne nosi. Ko je Bergman vprašal, zakaj ta razlika, so mu odgovorili: Drugo ženo mož kaj lahko dobi, staršev pa ne more nikoli več dobiti.

Iz škofje Loke

Svečana častilška prireditev. Vrsto izredno lepo uspehih svečanosti, prirejenih ob 20letnici Jugoslavije, je zaključil družabni večer škofjeloske garnizije v vseh prostorih Sokolskega doma. Takoj po končani povorki po mestu je sprejel Sokolski dom pod svojo streho goste, ki so dobora napolnili te najlepše družabne prostore škofje Loke. Velika dvorana Sokolskega doma je bila spredaj okusno okrašena s cvetjem in zelenjem. Uvodoma je zaigral vojaški orkester pod vodstvom kapelnika g. Smrkegarja več koncertnih komadov, potem pa se je pričel ples s kraljevskim kolom. Otvoril ga je poveljnik polka g. Ivan Markulj s soprogo predstojnika sodišča g. Ustarkjevo. Gospodje so bili v večernih oblekah, dame pa v plesnih toaletah. Svečana družabna prireditev je privabila mnogo predstavnikov domačega življenja. Med drugimi so posetili oficirski prireditev sreski načelnik gosp. Kalkl, predstojnik sodišča g. Ustar, ravatelj mlekarstva šole inž. prof. g. Šabec, ves oficirski zbor, polkovnik g. Gladič, notar g. Sink, župan g. Žuherl, spiritual g. Demšar, mestni župnik g. Podbevske, naši gospodarstveniki iz trgovskih in industrijskih krogov, številno je bilo navzočih sokolsko članstvo s posledovnim starostno gospodom Horvatom itd. Gospodje so prispeli povečini s svojimi soprogami. V vselem razpoloženju je hitro minil čas. Prireditev je znova potrdila tesne vezi med našo vojsko in meščanstvom.

Loški sejmi so uživali svoje dni velik sloves in se je na sejanje dni kar trlo v mestu ljudstva. Se sedanji rod pomeni, kako je bilo takrat. Novi čas in njim nove meje so preskale tudi loške sejme, ki dandanašnji ne dosegajo več obsega in pomembnosti, kakor so ga imeli še v polpretekli dobi. Vzrok tiči deloma v tem, da dobijo sedaj trgovci skoraj na vsak korak, tudi v dolinah in ljudje nimajo potrebe čakati na sejme. Tradicije padajo. Med najpomembnejšimi sejmi pa, ki so se ohranili vsaj deloma prav do današnjih dni pa sta sejma na dan sv. Jekaterine 17. marca in drugi, na dan sv. Katarine, ki opominja, naj se založe ljudje z vsem potrebnim predno pritisne zima. Letošnji sejem na dan sv. Katarine je imel posebnost. V četrtek je bil kakor za izpremembo najlepši dan in vse je pričakovalo, da bo sejem v petek obiskat tako, kakor že dolgo ne. Ves petek je deževalo. Seveda je slabo vreme vplivalo tudi na sejem. Stojnice je bilo izredno mnogo po obeh straneh Mestnega trga, a kaj, ko pa kupcev ni hotelo biti od nikoder. Blaga vsake vrste si lahko izbral na pretek. Lonec, sadja, poljskih pridelkov, slaščic, klobukov, manufakturnega blaga, pletenin, čevljev, suhe robe, vsega je bilo v izobilju. Škofja Loka pa se kljub vsem dobrotam ni mogla prav razgibati in v prvih popoldanskih urah je zaživelo mesto v svojem običajnem »tempus«. Iz gospodarskih ozidov in pogledov v bodočnost pa bi kazalo razmišljati, kako dati loškim sejmom večjo privlačnost.

P. W.:

V zelenem pecku

roman

Trajalo je štirinajst dni, predno smo prispeli v indijansko naselbino. In tedni dni je trajala svečanost. Poglavar je bil zadovoljen. Takoj prvi večer sem videl svoja tovariša... Oh, to je bil grozen pogled! Ti hudiči so natakali njuni glavi na kole in plesali so okrog njih. Kričali so nekaj v pragozd o svojem junaštvu in skakali kakor norci. Obraza mojih tovarišev, vsa rmenkastorjava, sta bila vzrok njihovega veselja.

Nisem mogel odvrniti pogleda od teh znanih potez in pozabil sem razmišljati o svoji usodi. Sočustvoval sem s svojima prijateljskima. Uboga fant! In vendar mislim, da sta bila srečnejša od mene. Privezali so me h kolu kakor psa. Ti hudiči so vedeli, da ne morem uti, da sem oslabil. Teden dni so trajale svečanosti in teden dni nisem vedel, kaj bo z menoj. To sem zvedel šele pozneje, ko so sklicali zaradi mene posebno posvetovanje, na katerem se je tuchua — poglavar — zavzemal za mučenje. Toda zmagal je čarovnik. Postal sem njegova last in živel sem v njegovi kolibi.

Minilo je več dni, minili so meseci.

Človek se baje vsemu privadi; nisem se pa mogel privaditi temu ujetništvu. Nepristano sem raz-

29

mišljal, kako bi pobežnil, toda načrte sem koval samo zato, da ne bi zblaznel. Kadar je voda upadla, so bojevniki zapuščali naselbino. Z njimi hodijo otroci in žene. Te nosijo prtljago in zalogo puščic. Ko so se navadno čez mesec dni vračali, so prinašali grozen plen. Glave mrt, otroci in živali. Zopet so priredili svečanosti, na katerih sem bil jaz glavni okrasek.

Bisselov glas je pojmal in zadnje besede so se že slabo slišale.

Telo so pretresali krči in dr. Marson je nervozno brskal po omarici svojih zdravil. Predno je pa našel pravo zdravilo, si je Bissel zopet opomogel. — Ne, doktore, cigareta bo boljše. Prižgite mi jo. Dr. Marson je prižgal cigareto in jo ponudil nesrečniku.

— Nekaj dni je tega, ko je nastalo v naselbini silno razburjenje. Tam-tam so oznanjali neverjetno vest. Sovražnosti poedinih plemen so bile pozabljene zaradi novice, ki je šla od moža do moža. Beli mož, ki je letal, prihaja... so si pripovedovali.

Sledili so obredi in čarovniki so imeli polne roke dela. Poglejte moje roke. Dajati sem moral za njihove vražje obrede kri. Nikoli je niso potrebovali toliko, kolikor to pot. Potem ste pa prileteli. Naselbina se je jela takoj seliti. To pot so jo zapustili vsi, stari in mladi. Ostali so samo borci, ki so potem naselbino zažgali.

Sklicano je bilo posvetovanje, glavnih poglavarjev. Ugibali so, da prihajajo beli možje

najbrž po mene. Ne vem, čemu se imam zahvaliti za tako čast. Na posvetovanju je bilo sklenjeno, da me morajo vrniti. Neradi so me ti pekleniški izgubili, kajti kdor jim pride enkrat v roke, ga ne izroče več živga. Najbolj je bil pa med vsemi potr stari čarovnik, ki je bil izgubljen v zadnjih dneh že tretjo zanimivost svoje zbirke.

John Bissel se je trpko zasmajal. — Pergament, puščico in mene. Dve uri je kupal nekakšen napoj, ki mi ga je potem vsilil. Popil sem ga, kajti nikoli ni bil storjen poskus vzeti mi življenja. Šele pozneje sem zvedel, da sem popil strup. Zjutraj smo krenili na pot, vse drugo pa itak veste. Mislili so, da izginete z menoj, čim me izkrajajo na breg.

Bissel je končal svojo zgodbo in videlo se je, da se je njegovo stanje znatno poslabšalo. Na telesu so se pojavile pepelaste lise in telo je drgetalo kakor v vročici.

Dr. Marson je hitro pripravil vse potrebno za novo injekcijo.

— Ne, doktore, tu zamaš brijete boj s smrtjo... Čarovnik je izjavil, da bom umrl in kar se tiče strupa, se nikoli ne moti.

Polkovnik Morris se je željno sklonil nad nesrečnika.

— Govorili ste o pergamentu in puščici. Kaj pomeni to?

Bissel je še za trenutek napol vse sile.

— Tudi jaz tega dolgo nisem mogel razumeti. Ko sem bil pa v ujetništvu že tri leta in sem iz njihovega jezika že marsikaj razumel, sem sišal

nekega dne staro povest, ki se v teh krajih krčevito vzdržuje.

Pred mnogimi leti so živeli tu Indijanci sami. Bili so gospodarji zemlje in gospodarji pragozda. Nihče jih ni preganjal, nihče pobijal. Nekega dne so pa tam-tam sporočili, da se bliža čuden mož, ki nima nobene barve. Prvi belokožec. V naselbinah je zavladala groza in čarovniki so si belili glave z vprašanjem, kako sprejeti tega moža. Z orožjem ali s prijateljstvom?

Beli mož pa ni skrival svojih čustev. Morda veste o tem več, nego jaz. O španskih in portugalskih pustolovcih, ki so prodirali v to deželo. Povest pripoveduje, da so bile najbogatejše indijanske naselbine ob reki.

Bilo je jasno, da Bissel komaj še zbira svoje misli in išče besede. Lise na njegovem telesu so postale temnejše, oči so se mu zopet čudno zaiskrile. Pest je krčevito stiskal in njegovo telo je vedno bolj drgetalo.

— Morda vam povem to pozneje. Zdaj, zdaj, je važno, da čim prej zapustite ta kraj. Imate letala, lahko izginete — pobežite, dokler je še čas... Slutim, da imajo ti hudiči... ta povest... Rio muerte...

Telo se je vzravvalo in omahnilo nazaj. Krčevito stisnjena pest je popustila.

Pot Johna Bissela za bogastvom in trpljenjem je bila končana...

Dr. Marson je skril pod velike čudno žareče oči in se odkril. Drugi so sledili njegovemu zgledu.